

НИЙСЛЭЛИЙН
СТАТИСТИКИЙН
ГАЗАР

НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН БАЙДАЛ

СТАТИСТИКИЙН
ТАНИЛЦУУЛГА

www.ubstat.mn

www.facebook.com/ubstat

АГУУЛГА

Хуудасны
дугаар

	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, 2015-2019 ОН	1
	НИЙСЛЭЛИЙН ЭДИЙН ЗАСАГ, НИЙГМИЙН ҮНДСЭН ҮЗҮҮЛЭЛТ, ДҮҮРГЭЭР	2
	БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД	3-4
	НИЙГМИЙН ДААТГАЛ	5-6
	ЭРҮҮЛ МЭНД	7-8
	АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН	9-12
	ГЭМТ ХЭРЭГ	13-15
	ТӨСӨВ	16-18
	ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ	19-27
	АЖ ҮЙЛДВЭР	28-32
	ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ	33-34
	ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ	34-36

Хүснэгт 1. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үндсэн үзүүлэлт, жил бүрийн XI сард

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019
Шинээр төрсөн хүүхэд	тоо	38 253 ↓0.1	37 466 ↓2.1	34 912 ↓6.8	37 231 ↑6.6	37 686 ↑1.2
Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, сарын эцэст	хүн	11.8 ↓24.4	11.8 =0.0	7.0 ↓41.1	8.5 ↑22.6	7.5 ↓12.6
Үүнээс: эмэгтэй	хүн	6.6 ↓25.0	6.0 ↓8.8	4.0 ↓34.0	4.6 ↑16.0	4.0 ↓13.0
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн	тоо	37 533 ↑129.1	37 594 ↑0.2	24 869 ↓33.8	20 620 ↓17.1	21 950 ↑6.5
Бүртгэсэн гэмт хэрэг	тоо	16 445 ↑5.6	16 689 ↑1.5	19 631 ↑17.6	23 855 ↑22.0	19 222 ↓19.4
Хэрэглээний үнийн индексийн сарын өөрчлөлт	хувь	0.6 =0.0	0.7 ↑0.1	-0.1 ↓0.8	2.2 ↑2.3	0.1 ↓2.1
Төгрөгийн ам.доллартай харьцах ханш, сарын эцэст	1US\$ =₮	1 995 ↑5.3	2 467 ↑23.6	2 444 ↓0.9	2 627 ↑7.5	2 715 ↑3.3
Нийслэлийн төсвийн орлого, өссөн дүнгээр	тэрбум төгрөг	718.5 ↑1.9	767.8 ↑6.9	613.6 ↓20.1	754.9 ↑23.0	815.3 ↑9.6
Нийслэлийн төсвийн зарлага, өссөн дүнгээр	тэрбум төгрөг	752.0 ↑23.3	899.6 ↑19.6	854.2 ↓5.0	1 125.1 ↑31.7	1 136.9 ↑1.0

Тайлбар: өмнөх онтой харьцуулсан ↑, ↓ эерэг өөрчлөлтийн хувь;
↑, ↓ сөрөг өөрчлөлтийн хувь;
= тогтвортой

Хүснэгт 2. Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн үзүүлэлтүүд, дүүргээр

Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2018 оны XI сард					2019 оны XI сард				
		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага		Хотын дундаж	Хамгийн өндөр		Хамгийн бага	
Хүн амын нягтрал /нэг кв км-т ногдох хүн/	тоо	306	Баянгол	7 642	Налайх	54	312	Баянгол	7 829	Налайх	56
			Чингэлтэй	1 811	Багануур	47		Чингэлтэй	1 790	Багануур	48
			Сүхбаатар	672	Багахангай	30		Сүхбаатар	707	Багахангай	32
Ажилгүйчүүд хөдөлмөрийн насны 10 000 хүнд ногдох	0\000**	95	Багахангай	285	Хан-Уул	66	85	Багахангай	787	Баянзүрх	85
			Багануур	213	Баянгол	64		Багануур	145	Хан-Уул	66
			Баянзүрх	152	Налайх	53		Чингэлтэй	108	Сонгинохайрхан	46
Нялхсын нас баралт /амьд төрсөн 1000 хүүхдэд/	0\00*	13	Налайх	15	Баянзүрх	10	13	Налайх	16	Хан-Уул	7
			Багахангай	13	Сүхбаатар	10		Сүхбаатар	13	Баянгол	7
			Багануур	12	Налайх	10		Сонгинохайрхан	13	Багахангай	-
10 000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчлөгчид	0\000	125	Багануур	172	Налайх	110	153	Баянзүрх	179	Баянгол	115
			Баянзүрх	159	Сонгинохайрхан	91		Сонгинохайрхан	131	Налайх	103
			Сүхбаатар	121	Багахангай	29		Чингэлтэй	118	Багахангай	17
Төсвийн орлого, зарлагын харьцаа зарлага=100	тоо	67	Сүхбаатар	74	Багануур	13	72	Сүхбаатар	60	Налайх	12
			Чингэлтэй	63	Налайх	10		Чингэлтэй	60	Багануур	11
			Хан-Уул	54	Багахангай	7		Хан-Уул	51	Багахангай	7
16-аас дээш насны 10 000 хүнд ногдох Гэмт хэрэг	тоо	259	Сүхбаатар	421	Сонгинохайрхан	152	197	Сүхбаатар	305	Налайх	127
			Баянзүрх	319	Багануур	126		Чингэлтэй	229	Багануур	83
			Баянгол	286	Багахангай	93		Баянзүрх	222	Багахангай	51

Тайлбар: * промиль ** продицимль

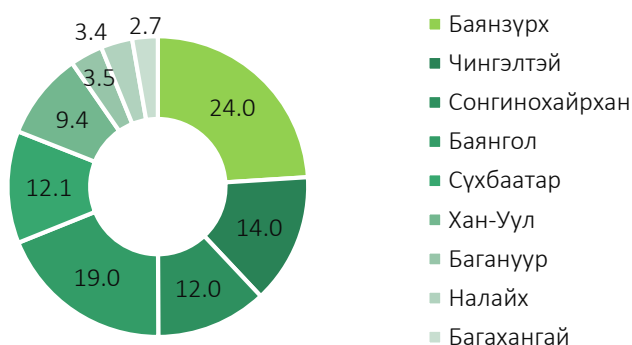
БҮРТГЭЛТЭЙ АЖИЛГҮЙ ИРГЭД

Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны захиргааны статистик мэдээгээр дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд бүртгэлтэй, ажил идэвхтэй хайж байгаа ажилгүй иргэдийн тоо нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны 11 дүгээр сард 7459 болж, өмнөх оны мөн үеэс 1073 (12.6%) хүнээр буурч, өмнөх сараас 175 (2.4%) хүнээр өссөн байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 4022 (53.9%) нь эмэгтэйчүүд байна.

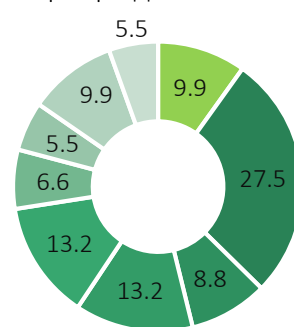
Насны бүлгээр авч үзвэл бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 2765 (37.1%) нь 25-34 насны залуучууд, 1913 (25.6%) нь 35-44 насныхан, 1424 (19.1%) нь 45-аас дээш насныхан, 1375 (18.2%) нь 15-24 насныхан байна.

Зураг 1. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, дүүргээр, нийслэлийн дүнд эзлэх хувиар, XI сарын эцэст

а. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэд

б. Хөгжлийн бэрхшээлтэй, бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

Нийслэлийн хэмжээнд бүртгэлтэй ажилгүй иргэдийн 91 (1.2%) нь хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэд байгаа бөгөөд 44 (48.4%) нь эмэгтэйчүүд байна. Бүртгэлтэй нийт ажилгүй иргэдийн 1790 (24.0%) нь Баянзүрх, 892 (12.0%) нь Сонгинохайрхан, 1414 (19.0%) нь Баянгол, 901 (12.1%) нь Сүхбаатар, 1044 (14.0%) нь Чингэлтэй, 698 (9.4%) нь Хан-Уул, 262 (3.5%) нь Багануур, 205 (2.7%) нь Багахангай, 253 (3.3%) нь Налайх дүүрэгт тус тус амьдарч байна.

Дүүргүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийн албанд 2019 оны 11 дүгээр сард ажилгүй 3240 иргэн шинээр бүртгүүлж, бүртгэлтэй байсан 1242 иргэн ажилд зуучлагдан орж, 3065 иргэн ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан байна.

Өмнөх оны мөн үеэс шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд 267 (6.4%) хүнээр, ажилд зуучлагдан орсон иргэд 13 (0.8%) хүнээр, ажил идэвхтэй хайхгүй байгаа шалтгаанаар бүртгэлээс хасагдсан иргэд 1451 (2.3 дахин) хүнээр тус тус өссөн байна.

Зураг 2. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад шинээр бүртгүүлсэн, ажилд зуучлагдан орсон иргэд, XI сарын эцэст

2018 XI 1 931 → 569

2019 XI 3 240 → 1 242

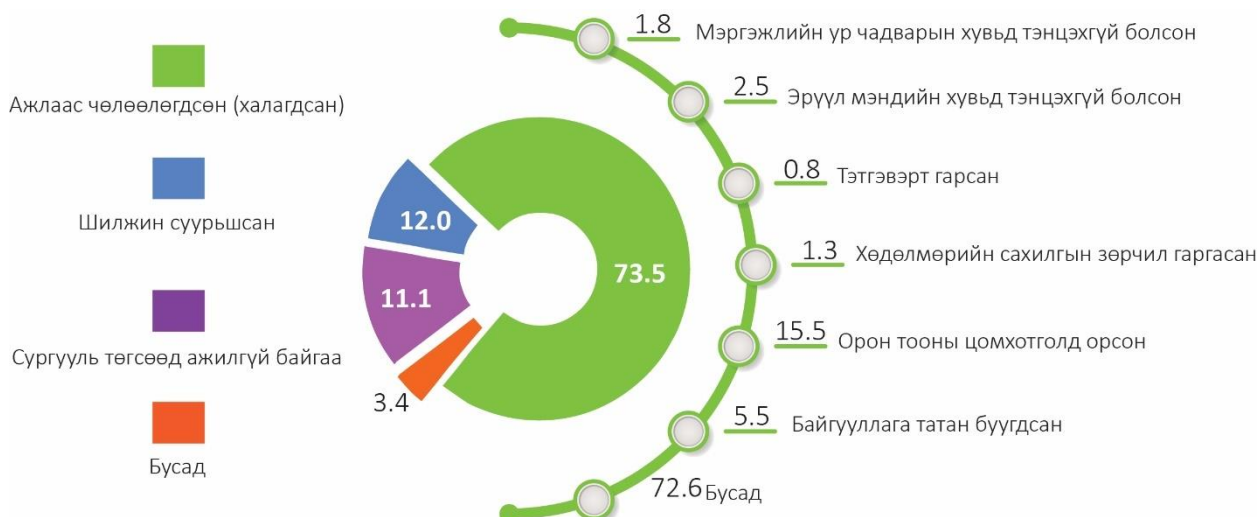
Шинээр бүртгүүлсэн ажилгүй иргэд

Ажилд зуучлагдан орсон иргэд

Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад 2019 оны 11 дүгээр сард 3240 хүн шинээр бүртгүүлсэн байгааг ажил хайж буй шалтгаанаар нь авч үзвэл хамгийн их буюу 73.4 хувь нь ажлаас чөлөөлөгдсөн болон халагдсан иргэд байна.

Зураг 3. Хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагад ажил хайн шинээр бүртгүүлсэн иргэд, ажил хайж буй шалтгаанаар, XI сарын эцэст

Хүснэгт 3. Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд, боловсролын түвшнээр, XI сарын эцэст

Үзүүлэлт	Ажилгүй иргэдийн тоо			Дүнд эзлэх хувь		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019
Ажилгүйчүүд, бүгд	6 959	8 532	7 459	100.0	100.0	100.0
Үүнээс:						
Дээд боловсролтой	3 307	3 678	2 870	47.5	43.1	38.5
Тусгай дунд боловсролтой	331	381	313	4.8	4.5	4.2
Мэргэжлийн анхан шатны боловсролтой	214	287	239	3.1	3.4	3.2
Ерөнхий боловсролтой	3 049	4 141	3 940	43.8	48.5	52.8
Мэргэжилгүй	58	45	97	0.8	0.5	1.3

2019 оны 11 дүгээр сард бүртгэлтэй ажилгүй иргэдээс хөдөлмөр эрхлэлтийн албадаар зуучлагдан ажилд орсон 1242 хүний 19 (1.5%) нь төрийн бус байгууллагад, 178 (14.3%) нь төсөвт байгууллагад, 1045 (84.1%) нь компани, нөхөрлөл, хоршоо болон бусад газарт ажилд орсон байна.

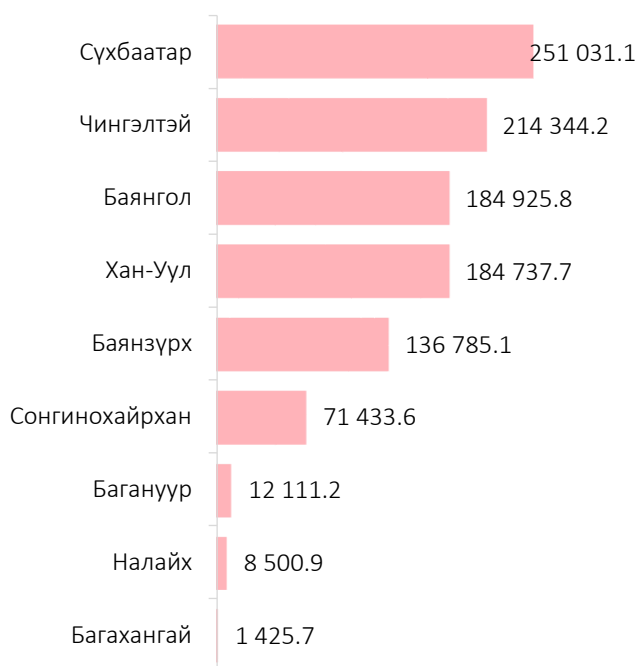

НИЙГМИЙН ДААТГАЛ

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн нийгмийн даатгалын салбарын үйлчилгээнд 30.4 мянган байгууллага, 735.0 мянган иргэн хамрагдаж, 1065.3 тэрбум төгрөгийн нийгмийн даатгалын шимтгэл төлжээ.

Нийгмийн даатгалын шимтгэл төлөгч нийт иргэдийн 508.1 мянга (71.8%) нь аж ахуйн нэгж байгууллагын, 117.4 мянга (16.6%) нь төсөвт байгууллагын, 81.8 мянга (11.6%) нь сайн дурын даатгуулагчид байна. Даатгуулагчийн тоо өмнөх оны мөн үеэс 47.7 мянган (7.2%) даатгуулагчаар өссөн байна.

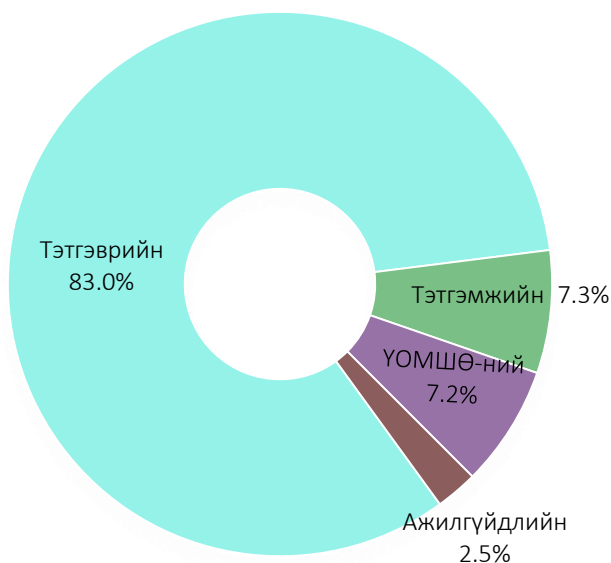
Зураг 4. Даатгалын сангийн орлого, сая төгрөг

Нийслэл, дүүргийн нийгмийн даатгалын байгууллагууд 2019 оны эхний 11 сард нийгмийн даатгалын шимтгэлийн орлогын төлөвлөгөөг 8.6 хувиар давуулан биелүүлж, нийгмийн даатгалын санд нийт 1065.3 тэрбум төгрөгийн орлого төвлөрүүлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 224.2 тэрбум (26.7%) төгрөгөөр өссөн байна.

Нийгмийн даатгалын санд хуримтлуулсан нийт шимтгэлийн орлогын 78.5 хувь нь тэтгэврийн даатгалын санд, 10.1 хувь нь тэтгэмжийн даатгалын санд, 9.3 хувь нь үйлдвэрлэлийн осол, мэргэжлээс шалтгаалах өвчний (ҮОМШӨ) даатгалын санд, 2.1 хувь нь ажилгүйдлийн даатгалын санд тус тус төвлөрчээ.

Зураг 5. Даатгалын сангийн зарлага, хувиар

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангаас даатгуулагч, иргэдэд 1258.0 тэрбум төгрөгийн тэтгэвэр, тэтгэмжийг олгожээ. Нийгмийн даатгалын сангийн нийт зарлагын 83.0 хувийг тэтгэврийн, 7.3 хувийг тэтгэмжийн, 7.2 хувийг ҮОМШӨ-ний, 2.5 хувийг ажилгүйдлийн даатгалын сангаас олгосон байна.

Нийслэлийн нийгмийн даатгалын сангийн зарлага 2019 оны эхний 10 сард өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 22.1 хувиар өссөнөөс тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлага хамгийн их буюу 23.4 хувиар, ҮОМШӨ-ний даатгалын сангийн зарлага хамгийн бага буюу 8.8 хувиар өссөн байна.

Зураг 6. Нийгмийн даатгалын сангаас тэтгэвэр авагчдын тоо

2019 оны эхний 11 сард тэтгэврийн даатгалын сангаас 1043.4 тэрбум төгрөгийн зарлага гаргаснаас өндөр насны тэтгэвэр авагч 130.1 мянган хүнд 584.2 тэрбум (56.0%) төгрөгийг, хөгжлийн бэрхшээлтэй иргэний тэтгэвэр авагч 24.4 мянган хүнд 76.4 тэрбум (7.3%) төгрөгийг, тэжээгчээ алдсаны тэтгэвэр авагч 7.2 мянган хүнд 23.3 тэрбум (2.2%) төгрөгийг, цэргийн тэтгэвэр авагч 11.9 мянган

хүнд 83.0 тэрбум (8.0%) төгрөгийг тус тус олгосон байна.

Тэтгэврийн даатгалын сангийн зарлагын 26.5% буюу 276.6 тэрбум төгрөгийг бусад зардалд зарцуулжээ.

Тэтгэмжийн даатгалын сангаас хөдөлмөрийн чадвараа түр алдсан 74.2 мянган хүнд 11.5 тэрбум төгрөгийн, жирэмсэн болон амаржсан 34.2 мянган эхэд 52.8 тэрбум төгрөгийн, 5.3 мянган иргэний ар гэрт 5.3 тэрбум төгрөгийн оршуулгын тэтгэмжийг тус тус олгож, 22.6 тэрбум төгрөгийг бусад зардалд зарцуулсан байна.

ЭРҮҮЛ МЭНД

2019 оны эхний 11 сард 37686 хүүхэд мэндэлсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 455 (1.2%) хүүхдээр олон байна. Төрсөн нийт хүүхдийн 7450 (19.8%) нь бусад аймгийн харьяат эхчүүдээс мэндэлжээ.

2019 оны 01 дүгээр сарын 01-ний өдрөөс эхлэн эмнэлэгт шинээр мэндэлсэн бүх хүүхдэд регистрийн дугаар олгох ажлыг улсын хэмжээнд эхлүүлсэн бөгөөд 2019 оны эхний 11 сард 37686 хүүхдэд регистрийн дугаар олгожээ.

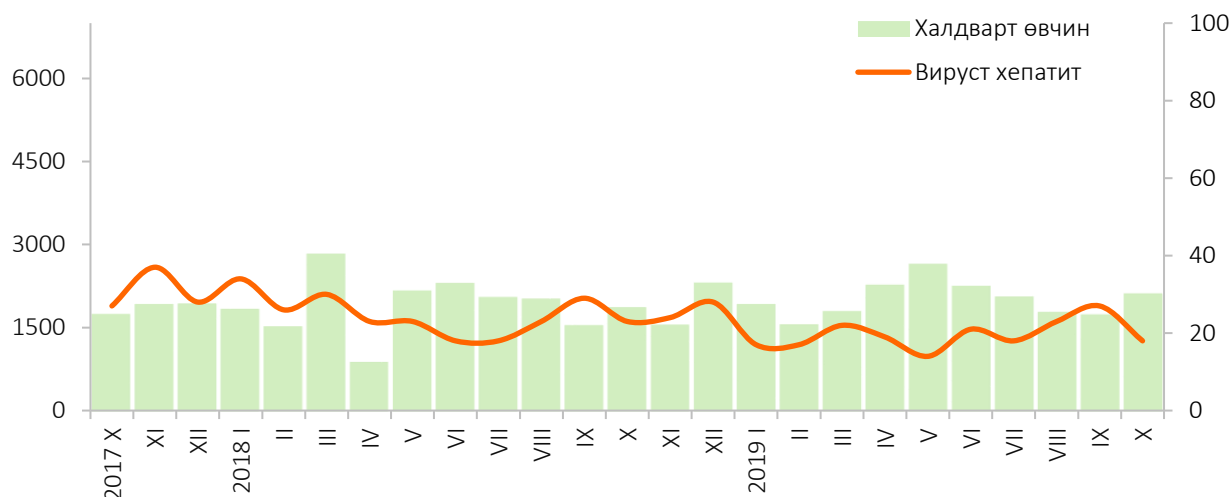
Хүснэгт 4. Төрсөн хүүхэд, эх, хүүхдийн эндэгдэл, жил бүрийн эхний 11 сард

Үзүүлэлт	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI	$\frac{2019}{2018}$ %
Амаржсан эхийн тоо	34 644	36 922	37 335	101.1
Амьд төрсөн хүүхэд	34 912	37 231	37 686	101.2
Эхийн эндэгдэл	10	11	10	90.9
Нэг хүртэл насандаа эндсэн хүүхэд	453	497	490	98.6
Амьд төрсөн 1000 хүүхэд тутмаас 1 хүртэл насанд эндсэн хүүхэд	13.0	13.3	13.0	97.7

Нялхсын эндэгдлийн 72 (14.7%) нь Баянзүрх, 84 (17.1%) нь Сонгинохайрхан, 36 (7.3%) нь Чингэлтэй, 33 (6.7%) нь Баянгол, 29 (5.9%) нь Хан-Уул, 34 (6.9%) нь Сүхбаатар, 13 (2.7%) нь Налайх, 6 (1.2%) нь Багануур, 183 (37.4%) нь бусад аймгийн харьяат байна.

Нийслэлд 2019 оны эхний 11 сард 21950 хүн халдварт өвчнөөр өвчилсөн нь өмнөх оны мөн үеэс 1330 (6.5%) хүнээр, 10000 хүн тутмаас халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүний тоо 6.0 продицимилээр түс түс өссөн байна.

Зураг 7. Халдварт өвчнөөр өвчлөгчид, сараар

Халдварт өвчнөөр өвчлөгчдийн 4434 (20.2%) нь цусан суулга, 5659 (25.8%) нь салхин цэцэг, 3215 (14.6%) нь тэмбүү, 1953 (8.9%) нь сүрьеэ, 1412 (6.4%) нь гар хөл амны өвчин, 1412 (6.4%) нь трихомониаз, 1630 (7.4%) нь гонококкт халдвар, 712 (3.2%) нь улаан эсэргэнэ, 261 (1.2%) нь сальмонеллээс, 664 (3.0%) нь хоолны хордлого, 213 (1.0%) нь вируст гепатит, 42 (0.2%) нь гахайн хавдар өвчнөөр өвчлөгчид түс түс эзэлсэн байна.

Хүснэгт 5. Нийслэлд гарсан халдварт өвчин, жил бүрийн эхний 11 сард

Төрөл	Хэмжих нэгж	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI	Өсөлт, бууралт 2019/2018	
					тоо/пункт	хувь
Халдварт өвчнөөр өвчилсөн хүн, бүгд	бодит тоо	24 869	20 620	21 950	1 330	106.5
	10000 хүнд	182.4	147.4	153.4	4.7	
Үүнээс:						
Вируст гепатит	бодит тоо	299	271	213	-58	78.6
	10000 хүнд	2.2	1.9	1.5	-0.4	
Цусан суулга	бодит тоо	3 126	4 906	4 434	-472	90.4
	10000 хүнд	22.9	35.1	31.0	-4.1	
Салхин цэцэг	бодит тоо	5 425	4 069	5 659	1 590	139.1
	10000 хүнд	39.8	29.1	39.5	10.4	
Гахай хавдар	бодит тоо	115	208	42	-166	20.2
	10000 хүнд	0.8	1.5	0.3	-1.2	
Сальмонеллөз	бодит тоо	151	287	261	-26	90.9
	10000 хүнд	1.1	2.1	1.8	-0.3	
Улаан эсэргэнэ	бодит тоо	1 594	764	712	-52	93.2
	10000 хүнд	11.7	5.5	5.0	-0.5	
Хоолны хордлого	бодит тоо	81	273	664	391	2.4*
	10000 хүнд	0.6	2.0	4.6	2.6	
Ёлом	бодит тоо	165	110	137	27	124.5
	10000 хүнд	1.2	0.8	1.0	0.2	
Бруцеллөз	бодит тоо	33	12	16	4	133.3
	10000 хүнд	0.2	0.1	0.1	0.0	
Гар хөл амны өвчин	бодит тоо	4 032	1 637	1 341	-296	81.9
	10000 хүнд	29.6	11.7	9.4	-2.3	
Тэмбүү	бодит тоо	2 899	2 491	3 215	724	129.1
	10000 хүнд	21.3	17.8	22.5	4.7	
Гонококкт халдвар	бодит тоо	1 560	1 609	1 630	21	101.3
	10000 хүнд	11.4	11.5	11.4	-0.1	
Трихомониаз	бодит тоо	1 811	1 787	1 412	-375	79.0
	10000 хүнд	13.3	12.8	9.9	-2.9	
Сүрьеэ	бодит тоо	2 127	1 932	1 953	21	101.1
	10000 хүнд	15.6	13.8	13.6	-0.2	
ДОХ	бодит тоо	24	17	16	-1	94.1
	10000 хүнд	0.2	0.1	0.1	0.0	

* дахин

АМЬДАРЧ БУЙ ОРЧИН

Нийслэлийн агаарын дундаж хэм 2019 оны 11 дүгээр сард дунджаар -10.0°C байв. Энэ нь өмнөх оны мөн үеэс -1.2°C -аар сэрүүн байв. Энэ сарын хамгийн дулаан хэм 12.6°C , хамгийн хүйтэн хэм -27.8°C , хур тунадасны нийлбэр 6.8 мм, салхины үнэмлэхүй их хурд 13 метр секунд хүрч, шороон болон цасан шуургатай өдөр бүртгэгдээгүй байна.

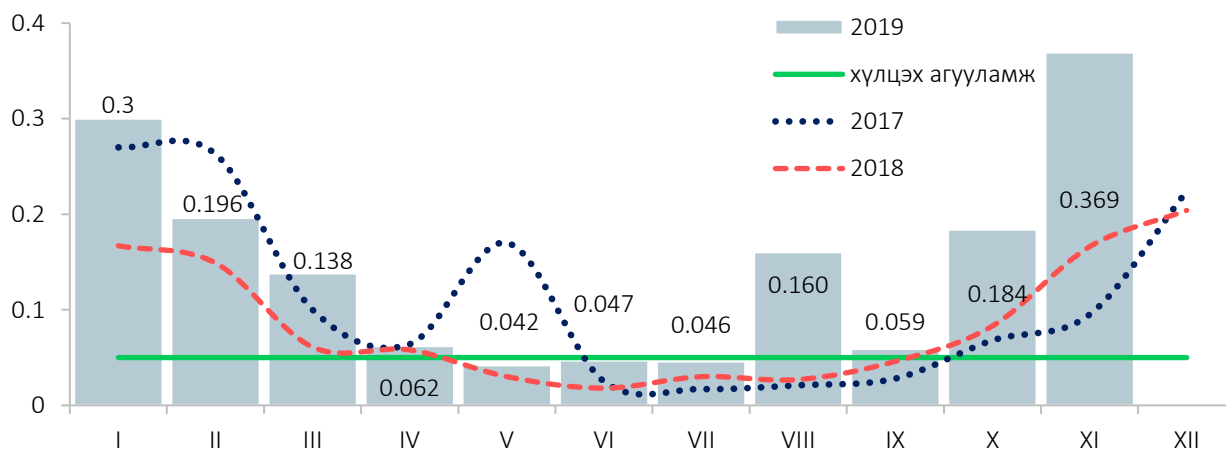
Хүснэгт 6. Агаарын бохирдолт, $\text{мг}/\text{м}^3$, X сард¹

Бодисын нэр		Стандарт хэмжээ	Хэмжилтийн тоо	Хамгийн их хэмжээ	Стандарт хэмжээнээс давсан тохиолдлын тоо	Агаарт байсан дундаж хэмжээ
Хүхэрлэг хий	SO_2	0.050	357	0.369	154	0.061
Азотын давхар исэл	NO_2	0.050	168	0.126	72	0.051
Тоосжилт	PM_{10}	0.100	329	0.397	139	0.121
	$\text{PM}_{2.5}$	0.050	172	0.193	82	0.061
Нүүрстөрөгчийн дутуу исэл ²	CO	10.000	427	8.780	-	1.515
Озон	O_3	0.100	404	0.045	-	0.014

2019 оны 11 дүгээр сард 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж Мишээл экспо төв орчимд 3 удаа, Баруун дөрвөн зам орчимд 17 удаа, I хороолол орчимд 18 удаа, 32-ын тойрог орчимд 21 удаа, Хар хорин зах орчимд 18 удаа, Ургах наран хороолол орчим 12 удаа, Нисэх орчимд 16 удаа, Толгойт орчимд 12 удаа, Зурагт орчимд 13 удаа, Баянхошуу орчимд 22 удаа, Амгалан орчимд 9 удаа агаарын чанарын стандарт дахь хүлцэх хэм хэмжээнээс давжээ.

Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын дундаж агууламж 2019 оны 11 дүгээр сард өмнөх оны мөн үеэс хүхэрлэг хий $0.028 \text{ мг}/\text{м}^3$ (82.5%), азотын давхар исэл $0.007 \text{ мг}/\text{м}^3$ (15.9%)-гоор тус тус их байсан бол PM_{10} тоосонцорын агууламж $0.084 \text{ мг}/\text{м}^3$ (41.0%), $\text{PM}_{2.5}$ тоосонцорын агууламж $0.048 \text{ мг}/\text{м}^3$ (43.9%)-аар тус тус бага байв.

Зураг 8. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь хүхэрлэг хийн агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, $\text{мг}/\text{м}^3$

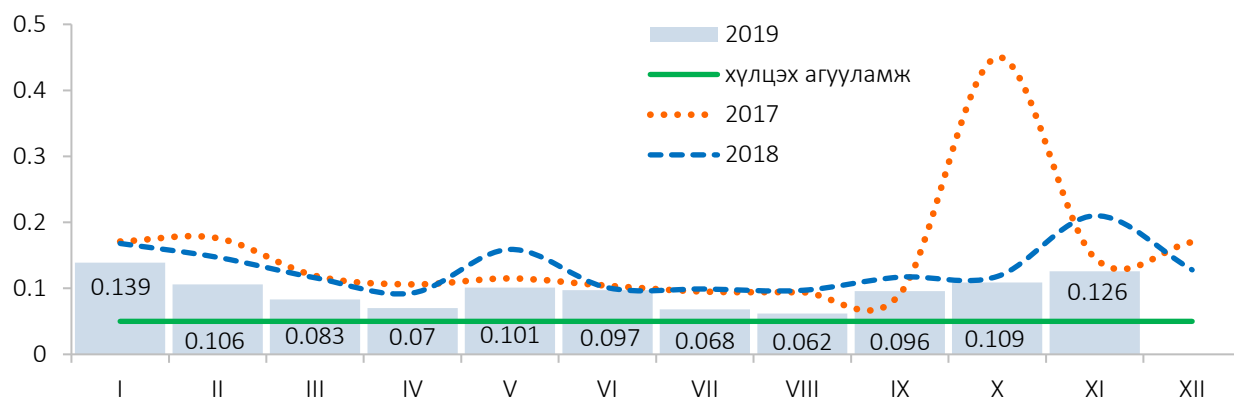

¹ Эх үүсвэр: Цаг уур, орчны шинжилгээний газар

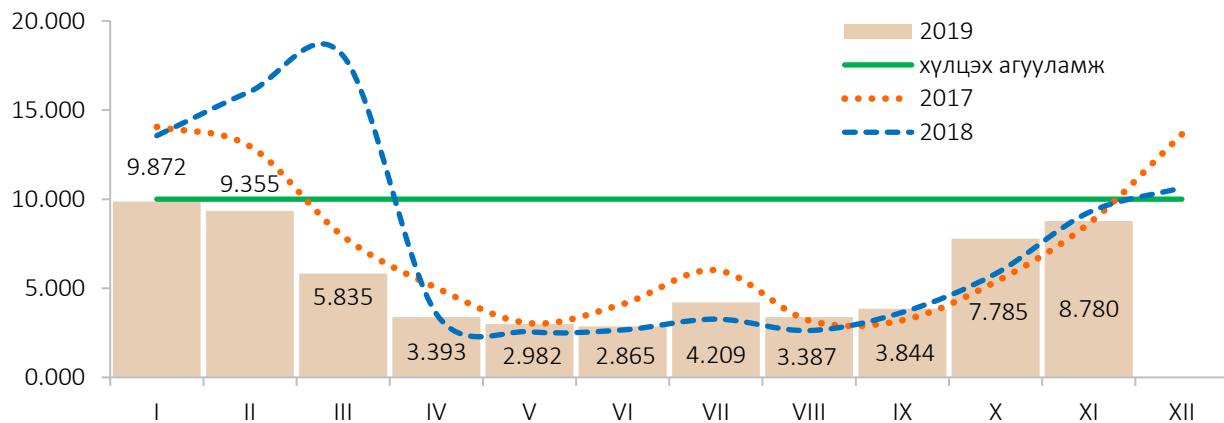
² 8 цагийн дундаж

³ Багануур, Багахангай, Налайх дүүрэгт агаарын бохирдол хэмжих харуул цэг байхгүй.

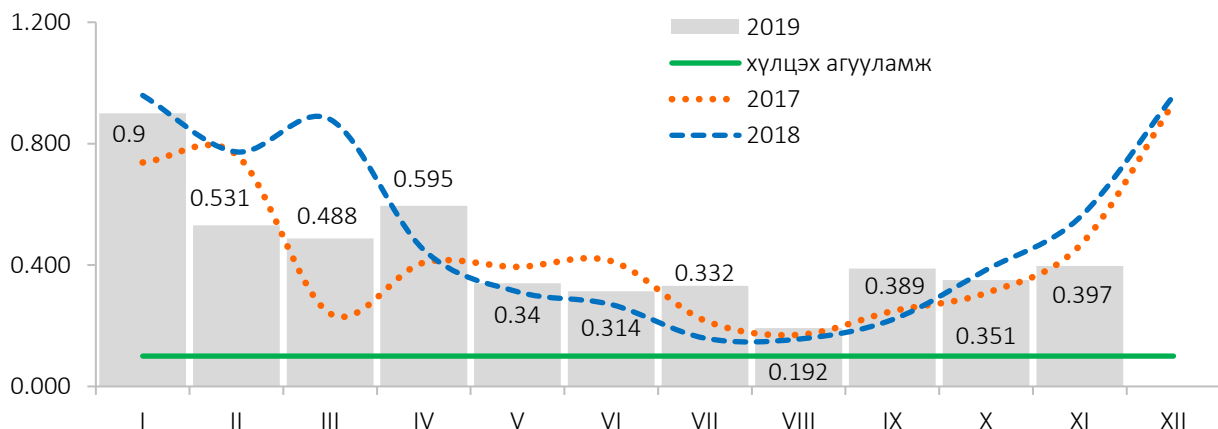
Зураг 9. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь азотын давхар ислийн агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 10. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь нүүрстөрөгчийн дутуу исэл, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Зураг 11. Улаанбаатар³ хотын агаар дахь 10 микроноос бага хэмжээтэй тоосны агууламж, 15 харуулын дундаж, сараар, мг/м³

Туул голын усны бохирдол:

Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лабораторийн 2019 оны 11 дүгээр сарын 13, 14-ний өдөр хийсэн хэмжилтээр Туул голын усны найрлага Туул-Налайх харуул цэгийн орчимд хэвийн, Туул-Сонгино доод харуул цэгийн орчимд амоны азот 8.0 дахин, биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч 20.5 дахин, эрдэс фосфор 9.8 дахин хүлцэх хэмжээнээс давж, Туул голын ус бохирдолтой байна.

Хүснэгт 7. Нийслэлийн гадаргын усны найрлага, мг/м³, XI сард⁴

Үзүүлэлт		Стандарт хэмжээ	“Түүл-Налайх” харуул цэг		“Түүл-Сонгино доод” харуул цэг	
			Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт	Хэмжээ	Бодисын хэтрэлт
Хүчилтөрөгч	O ₂	≥6	9.70	Хэвийн	0.77	0.1 дахин
Биохимийн хэрэгцээт хүчилтөрөгч	BXX ₅	≤ 3	2.9	Хэвийн	61.5	20.5 дахин
Нитритийн нэгдэл	NO ₂	≤ 0.02	0.001	Хэвийн	0.010	0.5 дахин
Амоны азот	NH ₄	≤0.5	0.01	Хэвийн	3.98	8.0 дахин
Эрдэс фосфор	P	≤0.1	0.001	Хэвийн	0.98	9.8 дахин

Байгаль орчны зөрчил:

Нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны эхний 11 сард байгаль орчныг хамгаалах хууль, тогтоомжийг зөрчсөн 342 зөрчлийг илрүүлжээ. Илрүүлсэн нийт зөрчлийн 41.5 хувийг газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхайн зөрчил, 25.4 хувийг газрын зөрчил, 5.5 хувийг ан агнууртай холбоотой зөрчил, 9.3 хувийг байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний зөрчил, 10.2 хувийг геодези зураг зүй, кадастрын зөрчил, 8.1 хувийг бусад төрлийн зөрчил түс түс эзэлсэн байна. 2019 оны эхний 11 сард илрүүлсэн нийт зөрчилд 244.8 сая төгрөгийн торгууль ногдуулжээ.

Хүснэгт 8. Байгаль орчны зөрчил, төрлөөр, оны эхний 11 сард⁵

Илрүүлсэн зөрчил, төрлөөр	2018 I-XI			2019 I-XI		
	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)	Үзлэг шалгалт	Илрүүлсэн зөрчил	Торгууль (сая төгрөг)
Бүгд	515	233	169.5	357	342	244.8
Ой	14	7	3.0	-	-	-
Ан, агнуур	26	8	0.7	20	19	13.3
Газрын	198	89	48.8	87	87	82.4
Ус	11	4	7.1	-	-	-
Ургамал, хөрсний бохирдол	15	14	3.8	-	-	-
Агаар, химийн хорт бодис	56	11	15.2	2	2	10
Газрын хэвлий, ашигт малтмал, уул уурхай	89	23	22.0	142	142	66.2
Геодези зураг зүй, кадастр	56	33	18.1	35	35	15.6
Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ	39	39	49.5	32	32	29.8
Бусад	11	5	1.3	39	25	27.5

⁴ Эх үүсвэр: Байгаль орчны хэмжил зүйн төв лаборатори

⁵ Нийслэлийн Мэргэжлийн хяналтын газрын Байгаль орчин, геологи, уул уурхайн хяналтын хэлтэс

Хүснэгт 9. Улаанбаатар хотын агаар дахь бохирдуулагч бодисын хоногийн дундаж агууламж, мг/м³, XI сард

Агаарын бохирдлын үзүүлэлт		Мишээл- Экспо төв	Баруун дөрвөн зам	I хороолол	XIII хороолол	32-ын тойрог	Офицеруу- дын ордон	Хархорин зах	Ургаж наран хороолол	Нисэх	Толгойт	Зурагт	Амгалан	Дамба- даржаа	Баянхошуу	Хайлааст
Хүхэрлэг хий SO ₂	Дундаж	0.019	0.036	0.128	0	0.055	0.042	0.026	0.018	0.012	0	0.172	0.067	0.043	0.126	0.050
	Хамгийн их	0.041	0.064	0.238	0.000	0.131	0.072	0.052	0.036	0.027	0.000	0.322	0.154	0.072	0.369	0.082
	XXX*-с давсан хувь	0.0	24.0	97.0	0.0	47.0	37.0	3.0	0.0	0.0	0.0	97.0	67.0	37.0	83.0	42.0
	Хэмжилтийн тоо	30	21	30	0	30	27	30	22	24	0	30	30	27	30	26
Азотын давхар исэл NO ₂	Дундаж	0	0.107	0.056	0	0	0.000	0.046	0.000	0.019	0.033	0.045	0.000	0.000	0.000	0.000
	Хамгийн их	0.000	0.126	0.072	0	0.000	0.000	0.064	0.000	0.027	0.061	0.065	0.000	0.000	0.000	0.000
	XXX*-с давсан хувь	0.0	100.0	71.0	0.0	0.0	0.0	37.0	0.0	0.0	13.0	33.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо	0	30	24	0	0	0	30	0	24	30	30	0	0	0	0
Нүүрс төрөгчийн дугуй исэл, CO**	Дундаж	0	1.667	2.898	0	1.715	0	0.969	0.325	0	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0
	Хамгийн их	0.000	6.342	8.78	0	4.273	0.000	4.345	1.821	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	XXX*-с давсан хувь	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо	0	90	90	0	90	0	90	67	0	0	0	0	0	0	0
Тоос PM ₁₀	Дундаж	0.075	0.105	0.123	0.000	0.122	0	0.124	0.115	0.135	0.099	0.099	0.084	0	0.202	0.166
	Хамгийн их	0.159	0.184	0.241	0	0.187	0.000	0.271	0.155	0.243	0.158	0.175	0.158	0.000	0.397	0.250
	XXX*-с давсан хувь	13.0	57.0	60.0	0.0	70.0	0.0	60.0	75.0	70.0	40.0	43.0	30.0	0.0	81.0	83.0
	Хэмжилтийн тоо	23	30	30	0	30	0	30	16	23	30	30	30	0	27	30
Тоос PM _{2.5}	Дундаж	0.000	0.000	0.066	0.000	0	0	0	0	0.059	0.066	0.069	0.036	0	0.069	0
	Хамгийн их	0.000	0.000	0.138	0	0.000	0.000	0.000	0.000	0.093	0.110	0.114	0.062	0.000	0.193	0.000
	XXX*-с давсан хувь	0.0	0.0	67.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	57.0	63.0	80.0	20.0	0.0	59.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо	0	0	30	0	0	0	0	0	23	30	30	30	0	29	0
Озон O ₃ **	Дундаж	0.013	0	0.007	0.000	0.014	0	0	0.020	0.017	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	Хамгийн их	0.029	0.000	0.015	0	0.045	0.000	0.000	0.045	0.025	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000	0.000
	XXX*-с давсан хувь	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Хэмжилтийн тоо	90	0	85	0	90	0	0	70	69	0	0	0	0	0	0

*Хүлцэх хэм хэмжээ,

**CO, O₃ -ийн хэмжилтийг 8 цагийн дунджаар тооцсон

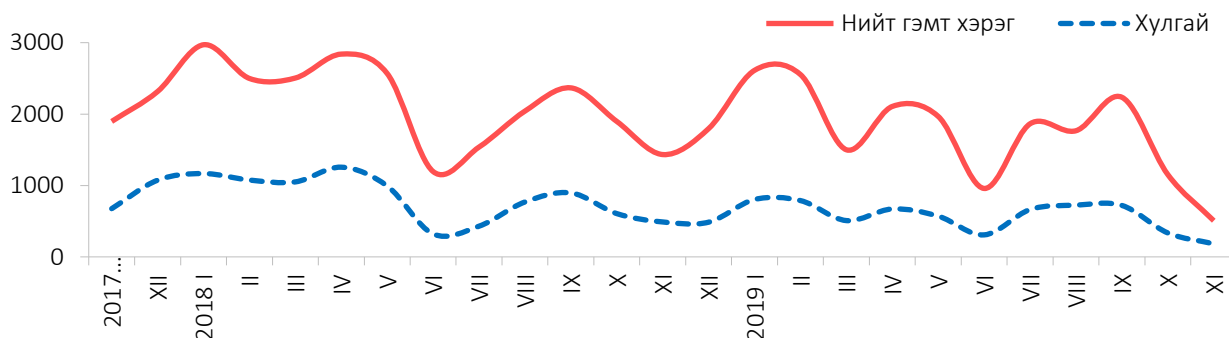

ГЭМТ ХЭРЭГ

Нийслэлийн хэмжээнд 2019 оны эхний 11 сард 19222 гэмт хэрэг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 4633 (19.4%) хэргээр буурсан байна. Гэмт хэргийн илрүүлэлт 38.4 хувьтай байгаа нь өмнөх оны мөн үеэс 10.4 пунктээр өсөв.

Гэмт хэргийн улмаас 4645 хүн гэмтэж осолдон, 407 хүн нас барж, төр ард иргэдэд 137.4 тэрбум төгрөгийн хохирол учруулсны 38.2 тэрбум (27.8%) төгрөгийн хохирлыг нөхөн төлүүлжээ.

Зураг 12. Бүртгэгдсэн гэмт хэрэг, сараар

Бүртгэгдсэн гэмт хэргийн 32.6 хувийг хулгайн, 25.0 хувийг хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг, 18.9 хувийг залилан, 3.7 хувийг дээрмийн, 2.8 хувийг хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журмын эсрэг, 1.7 хувийг бусдын хөрөнгө ашиглах, 1.1 хувийг хүчин, 1.1 хувийг бусдыг амиа хорлоход хүргэх, 0.5 хувийг хүн амины, 0.1 хувийг танхайн, 12.5 хувийг бусад гэмт хэрэг тус тус эзэлж байна.

Хүснэгт 10. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, төрлөөр, жил бүрийн эхний 11 сард

Төрөл	Гэмт хэргийн тоо			Өсөлт, бууралт, 2019/2018	
	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	19 631	23 855	19 222	-4 633	80.6
Хүний амь	89	94	105	11	111.7
Хүчин	191	251	221	-30	88.0
Дээрэм	924	1 339	719	-620	53.7
Хулгай	7 593	9 053	6 274	-2 779	69.3
Булаалт	46	⁶			
Залилан	2 312	4 253	3 630	-623	85.4
Хүний эрх, эрх чөлөөний эсрэг	4 795	5 388	4 806	-582	89.2
Хөдөлгөөний аюулгүй байдал ашиглалтын журам зөрчих	714	477	547	70	114.7
Бусдыг амиа хорлоход хүргэх	475	255	204	-51	80.0
Ашиглах	182	325	323	-2	99.4
Танхайрах	557	34	17	-17	50.0
Бусад	1 753	2 386	2 376	-10	99.6

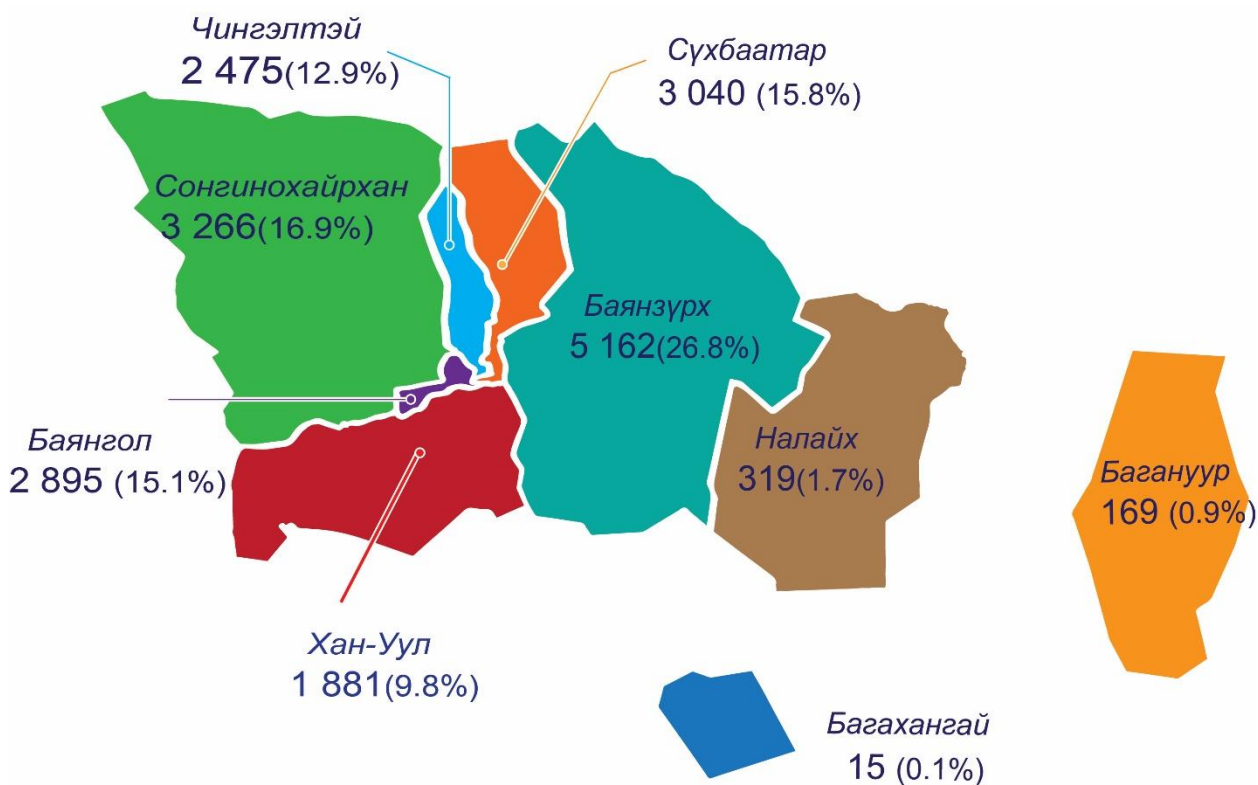
⁶ Монгол Улсын Зөрчлийн тухай хууль, Зөрчил шалган шийдвэрлэх тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 07 дугаар сарын 01-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор бусдын эд хөрөнгийг булаах гэсэн үзүүлэлтийг гэмт хэргийн бүртгэлд тооцохгүй болсон.

2019 оны эхний 11 сард 45178 хүн эрүүлжүүлэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 9654 (27.2%) хүнээр өссөн байна.

Хүснэгт 11. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 11 сард

Дүүрэг	Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг			Өсөлт, бууралт 2019/2018	
	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI	Тоо	Хувь
Нийслэлийн дүн	19 631	23 855	19 222	-4 633	80.6
Багануур	254	243	169	-74	69.5
Багахангай	35	25	15	-10	60.0
Баянгол	2 727	4 214	2 895	-1 319	68.7
Баянзүрх	5 228	7 157	5 162	-1 995	72.1
Налайх	421	392	319	-73	81.4
Сонгинохайрхан	3 535	3 251	3 266	15	100.5
Сүхбаатар	3 336	3 900	3 040	-860	77.9
Хан-Уул	2 438	2 601	1 881	-720	72.3
Чингэлтэй	1 657	2 072	2 475	403	119.4

Зураг 13. Бүртгэгдсэн нийт гэмт хэрэг, дүүрэг, хувиар, 2019 оны эхний 11 сард

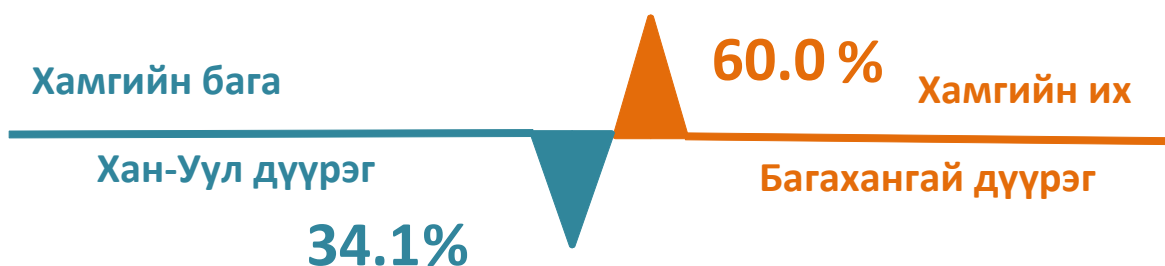
2019 оны эхний 11 сард бүртгэгдсэн нийт гэмт хэргийн 15546 (80.9%) нь хөнгөн хэрэг, 3676 (19.1) нь хүнд хэрэг эзэлж байна.⁷

⁷ Монгол Улсын Эрүүгийн тухай хууль шинэчлэгдэн батлагдаж, 2017 оны 05 дугаар сарын 11-ний өдрөөс хэрэгжиж эхэлсэнтэй холбоотойгоор гэмт хэргийг хөнгөн, хүнд гэж 2 ангилдаг болсон.

Хүснэгт 12. Гэмт хэрэг бүртгэгдэх үед сэжигтнээр тооцвол зохих этгээд нь тогтоогдоогүй хэргийн тоо, дүүргээр, 2019 оны эхний 11 сард

Дүүрэг	Сэжигтэн тодорхойгүй хэргийн тоо	Үүнээс:	Гэмт хэргийн илрүүлэлтийн хувь
		Сэжигтнийг илрүүлж ял сонгосон	
Нийслэлийн дүн	18 539	7 118	38.4
Багануур	154	89	57.8
Багахангай	15	9	60.0
Баянгол	2 792	1 015	36.4
Баянзүрх	4 943	1 789	36.2
Налайх	300	124	41.3
Сонгинохайрхан	3 182	1 476	46.4
Сүхбаатар	2 962	1 063	35.9
Хан-Уул	1 803	614	34.1
Чингэлтэй	2 388	939	39.3

Зураг 14. Гэмт хэргийн илрүүлэлт, 2019 оны эхний 11 сард

Гэмт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн тоо 8679 болж, өмнөх оны мөн үеэс 616 (7.6%) хүнээр өссөн байна.

Нийт хэрэгт холбогдсон сэжигтэн, яллагдагчийн 1673 (23.6%) нь согтуугаар, 749 (11.2%) нь гэмт хэргийг бүлэглэн үйлджээ. Сэжигтэн, яллагдагчийн 594 (8.5%) нь хүүхэд, 1944 (15.1%) нь эмэгтэйчүүд байв.

Хүснэгт 13. Бүртгэгдсэн хулгайн гэмт хэрэг, дүүргээр, жил бүрийн эхний 11 сард

Дүүрэг	Хулгайн гэмт хэргийн тоо, бүгд			Үүнээс:		
				Хувийн өмчийн хулгайн гэмт хэргийн тоо		
	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI	2017 I-XI	2018 I-XI	2019 I-XI
Нийслэлийн дүн	7 593	9 053	6 274	6 620	7 462	5 573
Багануур	66	63	37	54	58	30
Багахангай	6	7	2	3	7	2
Баянгол	668	1 384	861	509	1 048	711
Баянзүрх	2 341	3 111	1 774	2 016	2 338	1 549
Налайх	133	132	85	121	123	82
Сонгинохайрхан	1 508	1 271	1 213	1 388	1 184	1 140
Сүхбаатар	1 285	1 462	932	1 097	1 097	849
Хан-Уул	1 018	957	532	912	889	459
Чингэлтэй	568	666	838	520	605	751

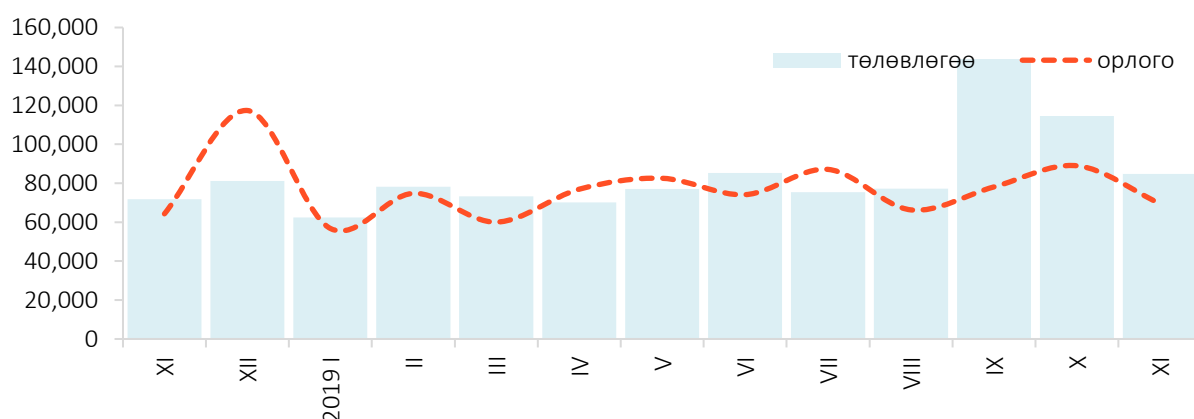
НИЙСЛЭЛИЙН ТӨСӨВ

Нийслэлийн төсвийн нийт орлого 2019 оны эхний 11 сард 815.3 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 126.8 тэрбум төгрөгөөр (13.5%) дутуу бүрджээ. Төсвийн нийт орлогын 90.2 хувийг татварын орлого (орлогын албан татвар, хөрөнгийн албан татвар, бусад татвар, төлбөр, хураамж), 9.8 хувийг татварын бус орлого эзэлж байна.

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн татварын орлого 735.1 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 51.8 тэрбум төгрөгөөр (6.6%), татварын бус орлого 80.3 тэрбум төгрөг болж, төлөвлөснөөс 75.0 тэрбум төгрөгөөр (48.3%) тус тус дутуу бүрдсэн байна.

Орлогын албан татвар төлөвлөснөөс 35.7 тэрбум төгрөгөөр, хөрөнгийн албан татвар төлөвлөснөөс 7.7 тэрбум төгрөгөөр, бусад татвар, төлбөр, хураамжийн орлого төлөвлөснөөс 8.4 тэрбум төгрөгөөр тус тус дутуу бүрджээ.

Зураг 15. Төсвийн орлого, сая төгрөг

Хүснэгт 14. Нийслэлийн төсвийн орлого, дүүргээр, сая төгрөг

Дүүрэг	Төсвийн орлого			Үүнээс:					
				Татварын орлого			Татварын бус орлого		
	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү	Бүгд	Биелэлт хувиар	Зөрүү
Нийслэлийн дүн	815 341.6	86.5	-126 842.7	735 059.2	93.4	-51 807.3	80 282.5	51.7	-75 035.4
Багануур	1 889.3	121.5	333.7	1 099.0	114.8	141.5	790.3	132.1	192.2
Багахангай	311.0	146.2	98.4	101.0	145.7	31.7	210.1	146.5	66.7
Баянгол	26 378.8	100.6	159.6	23 301.7	100.0	- 2.2	3 077.1	105.5	161.7
Баянзүрх	30 898.9	109.1	2 580.1	29 294.0	106.6	1 823.2	1 604.9	189.3	757.0
Налайх	2 367.2	141.9	699.2	1 742.8	143.8	530.5	624.4	137.0	168.7
Сонгинохайрхан	16 373.0	106.4	985.8	14 791.8	107.9	1 079.5	1 581.2	94.4	- 93.7
Сүхбаатар	66 129.3	92.6	-5 263.4	64 627.7	93.9	-4 196.1	1 501.7	58.5	-1 067.3
Хан-Уул	34 410.7	105.4	1 752.4	28 618.4	94.5	-1 672.5	5 792.3	244.7	3 425.0
Чингэлтэй	47 027.2	80.7	-11 218.7	43 182.0	77.7	-12 419.6	3 845.3	145.4	1 200.9
Хотын шууд	589 556.2	83.4	-116 969.8	528 300.9	93.4	-37 123.3	61 255.3	43.4	-79 846.5

Хүснэгт 15. Нийслэлийн төсвийн орлого, сая төгрөг

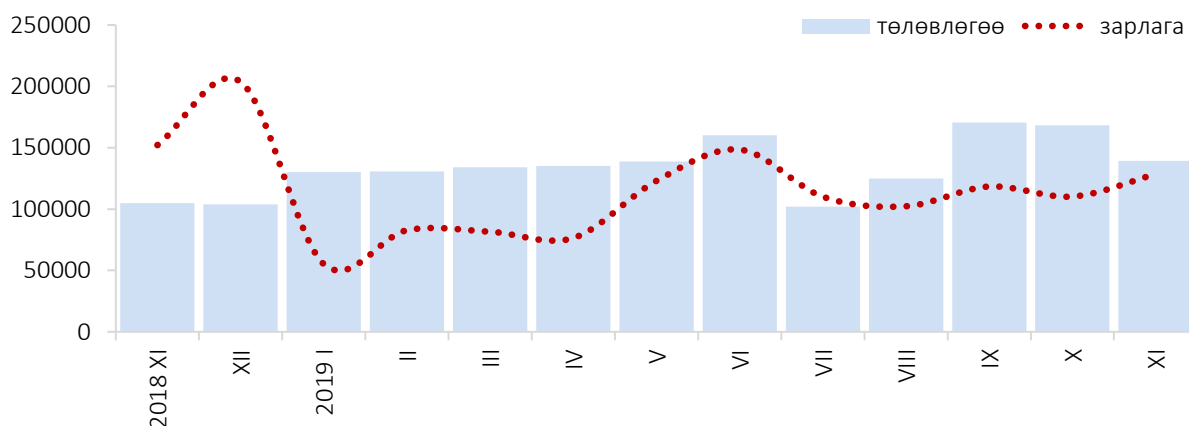
Үзүүлэлт	Төлөвлөсөн	Гүйцэтгэл	ТБ %	Зөрүү, сая төгрөг
Нийт орлого	942 184.3	815 341.6	86.5	-126 842.7
1. Татварын орлого	786 866.5	735 059.2	93.4	-51 807.3
Орлогын албан татвар	588 620.1	552 966.3	93.9	-35 653.7
Хувь хүний орлогын албан татвар	614 120.1	573 883.9	93.4	-40 236.1
Цалин хөлс, түүнтэй адилтгах орлогын	446 369.0	405 759.1	90.9	-40 609.9
Үйл ажиллагааны орлогын	21 037.1	27 737.9	131.9	6 700.8
Хөрөнгийн орлого	76 471.0	80 717.8	105.6	4 246.7
Хөрөнгө борлуулсны орлогын	17 254.3	2 383.6	13.8	-14 870.7
Шууд бус орлого	52 988.7	57 285.6	108.1	4 296.9
Хувь хүний орлогын албан татварын буцаан олголт	-25 500.0	-20 917.6	82.0	4 582.4
Хөрөнгийн албан татвар	87 148.7	79 441.3	91.2	-7 707.4
Үл хөдлөх хөрөнгийн албан татвар	59 090.8	52 383.9	88.6	-6 706.9
Бүүны албан татвар	419.6	298.7	71.2	- 120.9
Авто тээврийн ба өөрөө явагч хэрэгслийн	27 638.3	26 758.8	96.8	- 879.5
Бусад татвар, төлбөр, хураамж	111 097.7	102 651.7	92.4	-8 446.0
Улсын тэмдэгтийн хураамж	39 393.2	27 109.0	68.8	-12 284.3
Ашигт малтмалын нөөц ашигласны төлбөр	157.6	209.4	132.9	51.8
Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	13 670.6	11 262.9	82.4	-2 407.7
Газрын төлбөр	45 500.0	54 890.0	120.6	9 390.0
Усны төлбөр	3 548.5	2 700.8	76.1	- 847.6
Ойгоос хэрэглээний мод, түлээ ашигласны	37.0	55.4	149.7	18.4
Байгалийн ургамлын нөөц ашигласны төлбөр	0.0	6.1	-	6.1
Нийслэл хотын албан татвар	7 290.8	6 418.1	88.0	- 872.7
2. Татварын бус орлого	155 317.9	80 282.5	51.7	-75 035.4
Нийтлэг татварын бус орлого	65 217.9	80 282.5	123.1	15 064.6
Хувьцаа ногдол ашиг, Хүүгийн орлого	650.0	869.7	133.8	219.7
Төсөвт байгууллагын өөрийн орлого	13 557.6	9 998.4	73.7	-3 559.2
Торгуулийн орлого	35 122.5	53 231.1	151.6	18 108.6
Түрээсийн орлого	1 630.0	1 694.0	103.9	64.0
Бусад нэр заагдаагүй орлого	14 257.8	14 489.2	101.6	231.4
Хөрөнгийн орлого	90 100.0	0.0	0.0	- 90 100.0
Өмч хувьчлалын орлого	90 100.0	0.0	0.0	- 90 100.0

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн төсвөөс нийслэл, дүүргийн байгууллагуудын төлөвлөсөн үйл ажиллагааны зардлын 74.1 хувийг (1136.9 тэрбум төгрөг) санхүүжүүлжээ. Өөрөөр хэлбэл нийслэл, дүүргийн байгууллагууд батлагдсан төсвийнхөө 25.9 хувийг (397.7 тэрбум төгрөг) төлөвлөсөн хугацаандаа зарцуулаагүй байна.

Хүснэгт 16. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

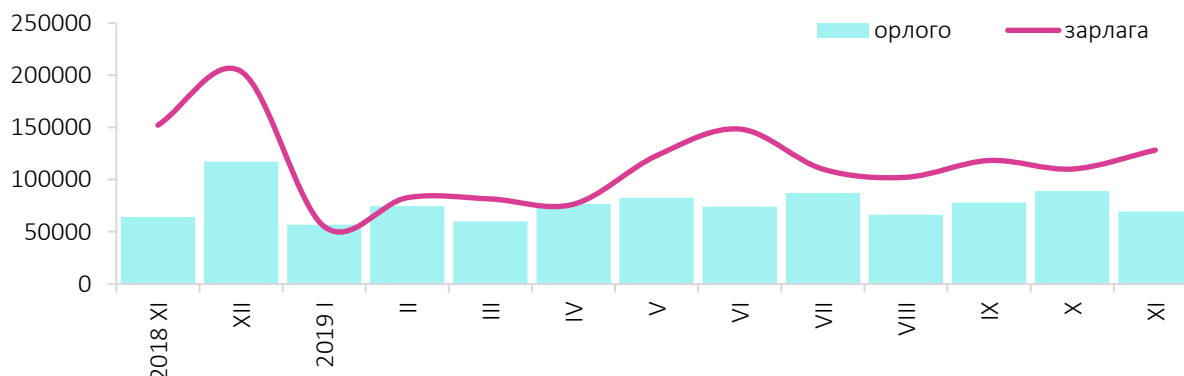
Дүүрэг	Орлогын дүн	Зарлага				Орлого, зарлагын зөрүү
		Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Хувь	Зөрүү	
Нийслэлийн дүн	815 341.6	1 534 624.7	1 136 909.2	74.1	-397 715.5	-321 567.6
Багануур	1 889.3	18 333.7	17 134.1	93.5	-1 199.6	-15 244.8
Багахангай	311.0	5 088.0	4 661.4	91.6	- 426.6	-4 350.3
Баянгол	26 378.8	85 971.9	76 328.0	88.8	-9 643.8	-49 949.3
Баянзүрх	30 898.9	116 620.3	101 636.7	87.2	-14 983.6	-70 737.8
Налайх	2 367.2	20 666.0	19 651.9	95.1	-1 014.1	-17 284.7
Сонгинохайрхан	16 373.0	109 244.4	98 546.8	90.2	-10 697.6	-82 173.8
Сүхбаатар	66 129.3	128 706.6	109 597.9	85.2	-19 108.7	-43 468.5
Хан-Уул	34 410.7	76 240.0	67 906.5	89.1	-8 333.5	-33 495.8
Чингэлтэй	47 027.2	99 678.1	78 714.6	79.0	-20 963.5	-31 687.4
Хотын шүүд	589 556.2	874 075.6	562 731.2	64.4	-311 344.4	26 825.0

Зураг 16. Нийслэлийн төсвийн зарлага, сая төгрөг

Төсвийн нийт зарлагын 24.3 хувийг цалин хөлс, нэмэгдэл урамшуулал, 2.9 хувийг ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл, 10.6 хувийг татаас, 25.1 хувийг урсгал шилжүүлэг, 14.5 хувийг хөрөнгийн зардал тус тус эзэлж байна.

Зураг 17. Төсвийн орлого, зарлага, сая төгрөг

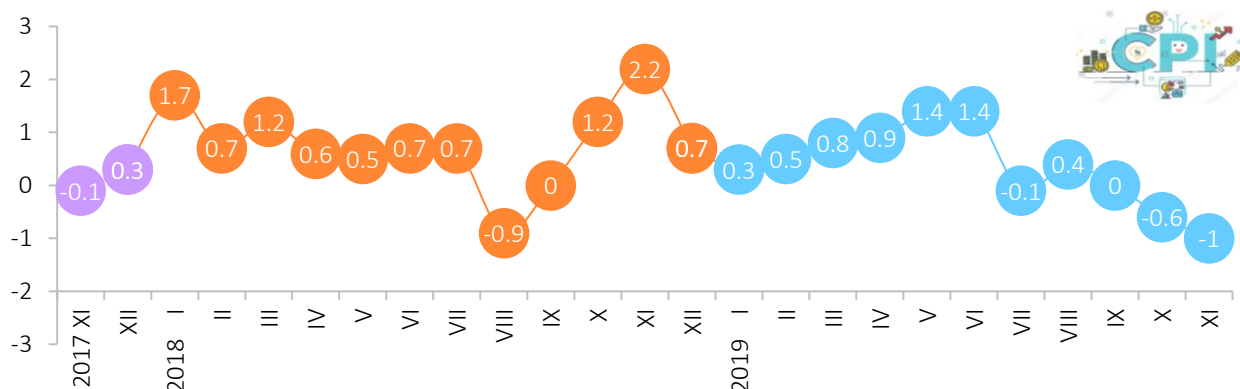

ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ҮНЭ

2019 оны 11 дүгээр сарын хэрэглээний үнийн индекс 2018 оны эцэстэй харьцуулахад 4.3 хувиар, өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад 5.0 хувиар тус тус өсөж, 10 дугаар сартай харьцуулахад 1.0 хувиар буурсан байна.

Зураг 18. Хэрэглээний үнийн индекс

Хэрэглээний үнийн индекс 2019 оны 11 дүгээр сард өмнөх оны эцэстэй харьцуулахад 4.3 хувиар өсөхөд хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнэ 7.4 хувь, согтууруулах ундаа, тамхины бүлгийн үнэ 2.4 хувь, хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнэ 7.5 хувь, орон сууц, ус, цахилгаан, түлшний бүлгийн үнэ 1.1 хувь, гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн барааны бүлгийн үнэ 2.5 хувь, эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 2.8 хувь, холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээний бүлгийн үнэ 0.2 хувь, амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 15.6 хувь, боловсролын үйлчилгээний бүлгийн үнэ 7.0 хувь, зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байрны үйлчилгээний бүлгийн үнэ 9.5 хувь, бусад бараа, үйлчилгээний бүлгийн үнэ 4.4 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Хүснэгт 17. Хэрэглээний үнийн индекс, барааны бүлгээр

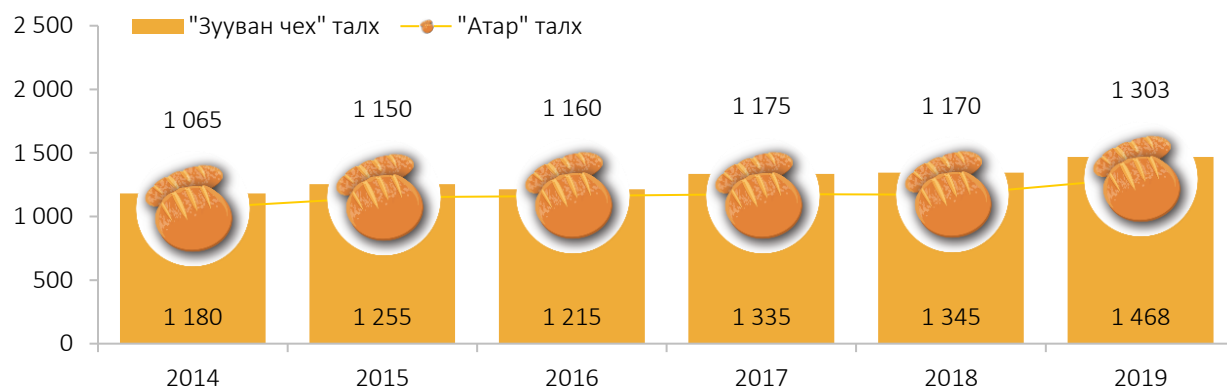
Бараа, үйлчилгээний бүлгийн нэр	<u>2018-XI</u> 2017-XI	<u>2019-XI</u> 2018-XI	<u>2019-XI</u> 2018-XII	<u>2019-XI</u> 2019-X
Ерөнхий индекс	109.3	105.0	104.3	99.0
Хүнсний бараа, ундаа, ус	108.0	109.3	107.4	96.2
Согтууруулах ундаа, тамхи	108.5	102.7	102.4	100.1
Хувцас, бөс бараа, гутал	104.4	108.3	107.5	100.2
Орон сууц, ус, цахилгаан, түлш	123.4	102.5	101.1	100.0
Гэр ахуйн тавилга, гэр ахуйн бараа	105.5	103.0	102.5	100.0
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	116.0	103.4	102.8	100.1
Тээвэр	110.0	96.0	96.7	100.0
Холбооны хэрэгсэл, шуудангийн үйлчилгээ	98.8	100.2	100.2	100.0
Амралт, чөлөөт цаг, соёлын бараа, үйлчилгээ	114.6	115.9	115.6	100.0
Боловсролын үйлчилгээ	106.8	107.0	107.0	100.0
Зочид буудал, нийтийн хоол, дотуур байр	107.9	109.5	109.5	100.0
Бусад бараа, үйлчилгээ	104.4	104.6	104.4	100.0

2019 оны 11 дүгээр сард үнийн ажиглалт хийхээр хэрэглээний сагсанд сонгогдсон 344 нэрийн бараа, үйлчилгээний 10.8 хувийнх нь үнэ өсөж, 4.1 хувийнх нь үнэ буурч, 85.2 хувийн бараа үйлчилгээний үнэ өмнөх сартай харьцуулахад тогтвортой байв.

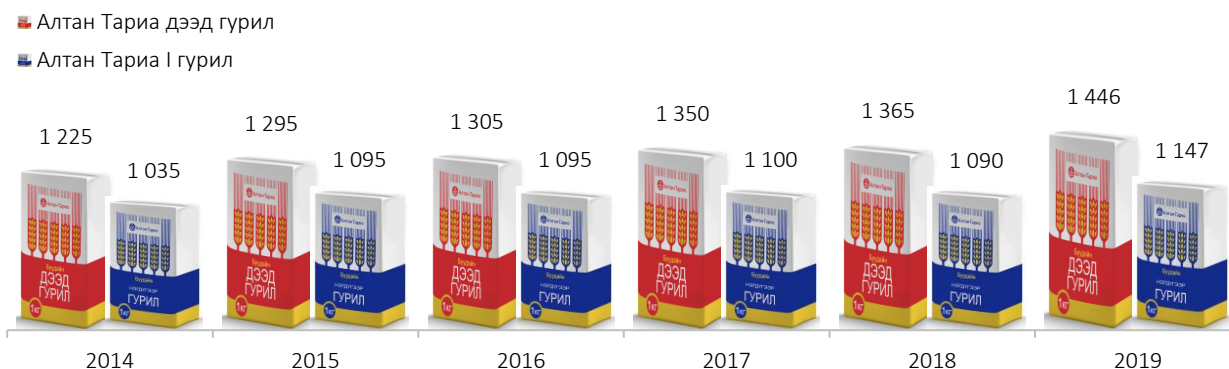
Хүснэгт 18. Улаанбаатар хотын хэрэглээний үнийн сарын индекс, /**эерэг**, **сөрөг**/

Бараа, үйлчилгээний бүлэг	Үнийн өөрчлөлт %	Дэд бүлэг, зарим барааны үнийн өөрчлөлт
Хүнсний бараа, ундаа, ус	3.8	Хүнсний бараа, ундаа, усны бүлгийн үнийн бууралт нь мах, махан бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 9.2 хувиар, сүү, сүүн бүтээгдэхүүний бүлгийн үнэ 1.4 хувиар, хүнсний ногооны бүлгийн үнэ 8.2 хувиар тус тус буурсантай холбоотой байв.
Согтууруулах ундаа, тамхи	0.1	Энэ бүлгийн үнийн өсөлтөд архи, спиртны үнэ 0.3 хувиар өссөн нь шууд нөлөөлсөн байна.
Хувцас, бөс бараа, гутал	0.2	Хувцас, бөс бараа, гутлын бүлгийн үнийн өсөлтөд бүх төрлийн хувцасны бүлгийн үнэ 0.3 хувиар, жижиг эдлэл, хэрэгслийн бүлгийн үнэ 1.5 хувиар тус тус өссөн нь нөлөөлөв.
Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээ	0.1	Эм тариа, эмнэлгийн үйлчилгээний бүлгийн үнийн өсөлтөд шүдний эмнэлгийн үйлчилгээ 2.3 хувиар өссөн нь нөлөөлсөн байна.

Зураг 19. Нэг ширхэг талхны дундаж үнэ, XI сард, төгрөг

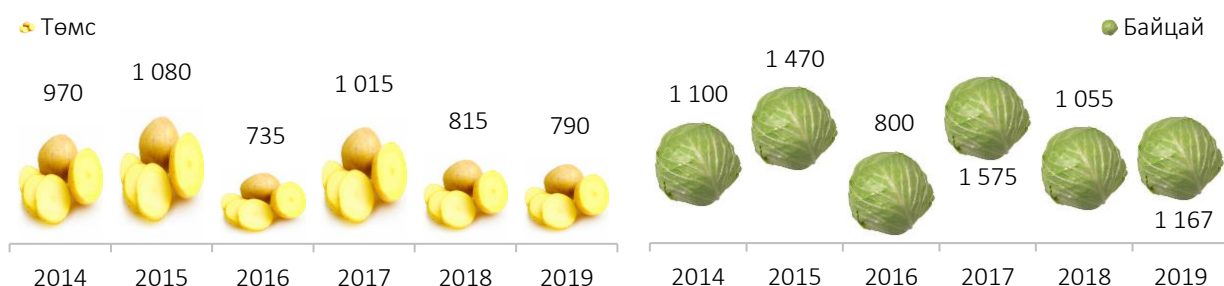

Зураг 20. Нэг килограмм савласан гурилын дундаж үнэ, XI сард, төгрөг

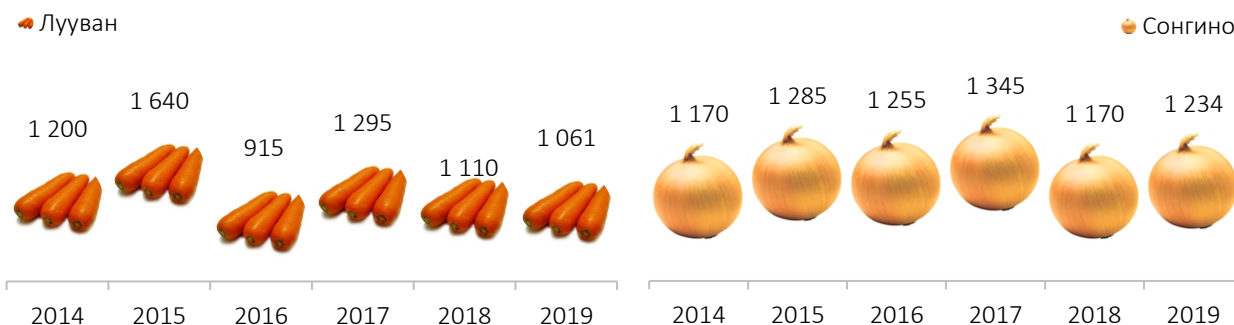

2019 оны 11 дүгээр сард хүнсний зах, супермаркет, бөөний төвүүдэд жижиглэн худалдаалагдаж буй хонины ястай махны үнэ өмнөх сартай харьцуулахад 15.2 хувиар, үхрийн ястай махны үнэ 7.8 хувиар тус тус буурсан байна.

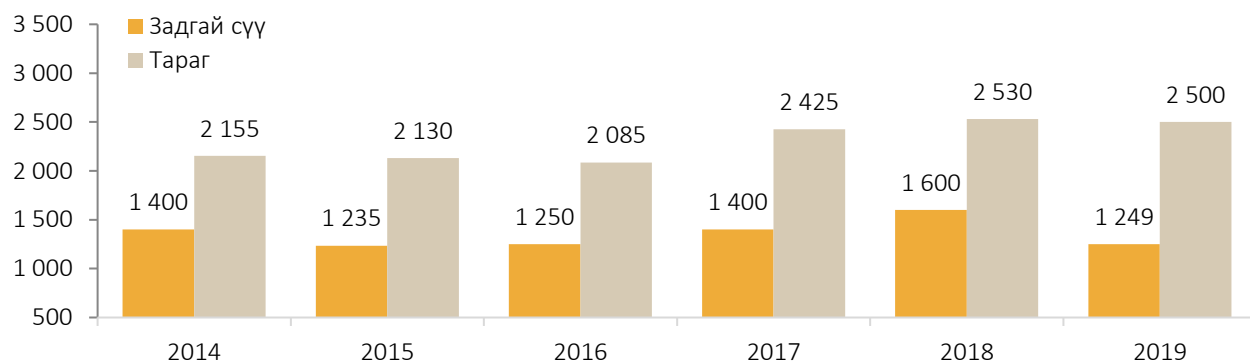
Зураг 21. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, XI сард, төгрөг

Зураг 22. Нэг килограмм хүнсний ногооны дундаж үнэ, XI сард, төгрөг

Зураг 23. Нэг литр сүү, тарагны дундаж үнэ, XI сард, төгрөг

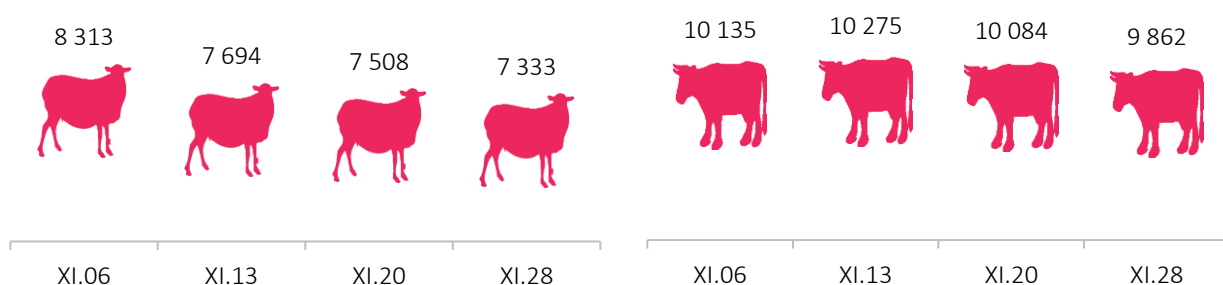

Хүснэгт 19. Нэг килограмм махны жижиглэн худалдах дундаж үнэ, төгрөг

Үхрийн ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014	7 980	7 775	8 425	8 370	8 685	8 730	7 955	7 590	7 635	7 550	7 495	7 465
2015	7 415	7 565	7 810	8 080	8 145	8 445	7 985	7 230	7 005	5 975	5 620	5 520
2016	6 165	6 875	7 105	8 170	8 495	7 930	6 950	6 865	6 120	5 235	5 495	5 580
2017	6 775	7 405	7 785	7 985	8 230	7 905	7 725	7 375	7 250	6 945	6 710	6 505
2018	6 615	7 110	7 740	8 365	8 465	8 735	9 085	8 225	7 780	7 845	8 005	8 305
2019	8 875	8 925	9 390	9 635	10 960	11 700	12 280	11 540	11 375	10 950	10 090	

Хонины ястай мах												
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2014	6 855	6 675	7 040	7 630	7 800	7 685	7 030	6 585	6 395	5 965	5 835	5 940
2015	5 860	6 140	6 735	7 460	7 555	7 455	6 830	6 050	5 540	4 510	4 200	3 930
2016	4 625	5 495	5 970	6 935	6 945	6 525	5 780	5 605	4 940	4 250	3 945	4 390
2017	5 650	6 030	6 675	7 080	7 235	6 700	6 575	6 395	6 210	5 760	5 380	5 140
2018	5 240	5 945	6 560	7 290	7 490	7 515	7 535	6 980	6 415	6 440	6 690	6 695
2019	7 170	7 340	7 945	8 710	9 820	10 430	10 045	9 700	9 640	9 095	7 710	

Зураг 24. Нэг кг хонины махны дундаж үнэ, төгрөг Зураг 25. Нэг кг үхрийн махны дундаж үнэ, төгрөг

Зураг 26. Нэг литр шатахууны үнэ, өөрчлөлт орсон өдрөөр

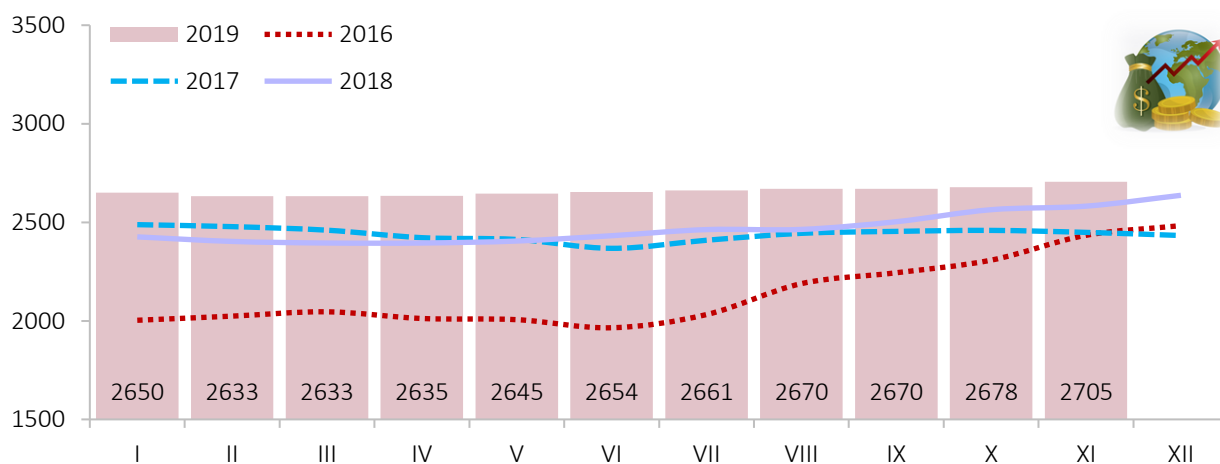
Хүснэгт 20. Түлшний үнэ, төгрөг

Байршил	2017.X.25			2018.X.31			2019.X.30		
	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Нүүрс (Налайх) 12-14 кг	Түлшний мод шуудай (6-7 кг)		Сайжруулсан түлш 25 кг
	Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод		Хар мод	Нарс мод	
Чингэлтэй	2 200	-	3 000	4 000	-	4 000	4 000	3 500	3 750
Сүхбаатар	2 000	-	3 000	4 000	-	4 000	4 000	3 500	3 750
Цайз зах	2 100	2 000	2 800	4 000	3 500	4 000	4 000	3 500	3 750
Хангай зах	2 200	-	2 900	3 500	3 500	-	3 500	3 500	3 800
Дундаж үнэ	2 125	2 000	2 925	3 875	3 500	4 000	3 875	3 500	3 763

Хүснэгт 21. Нэг литр шатахууны үнэ, төгрөг

ШТС	2018.XI.28					2019.XI.28				
	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ	Аи 95	Аи 80	Аи 92	Дизель түлш	Газ
Жаст Ойл	-	1 780	1 970	2 350		-	1 600	1 780	2 300	
Петровис	2 345	1 845	1 985	2 385		2 240	1 750	1 840	2 370	
Магнай трейд	2 340	-	1 980	2 380		2 240	-	1 840	2 370	
Сод монгол	2 300	-	1 980	2 380		2 240	-	1 840	2 360	
Шунхлай	2 320	1 850	1 985	2 385		2 240	-	1 840	2 370	
Юнигаз					1 300					1 300
Дундаж үнэ	2 326	1 825	1 980	2 376	1 300	2 240	1 675	1 828	2 354	1 300

Зураг 27. Ам.долларын ханшийн сарын дундаж хөдөлгөөн, төгрөг⁸

⁸ Мэдээллийн эх сурвалж: Монголбанкны статистикийн мэдээлэл

Хүснэгт 22. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2019 оны IX, X, XI сарын өдрүүдээр

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2019 IX.11	2019 IX.18	2019 IX.25	2019 X.02	2019 X.09	2019 X.16	2019 X.23	2019 X.30	2019 XI.06	2019 XI.13	2019 XI.20	2019 XI.28	19.XI.28 19.XI.20
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	1 413	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	1 090	100.0
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 714	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	1 710	100.0
		Дээд	кг	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 450	1 446	1 446	1 446	100.0
		1-р зэрэг	кг	1 142	1 142	1 142	1 142	1 142	1 142	1 142	1 142	1 142	1 147	1 147	1 147	100.0
		2-р зэрэг	кг	886	886	886	886	886	886	886	886	886	886	886	886	100.0
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 638	2 638	2 651	2 651	2 651	2 651	2 651	2 651	2 655	2 655	2 655	2 655	100.0
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 102	1 102	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	1 106	100.0
		Задгай	литр	1 200	1 200	1 342	1 342	1 342	1 449	1 449	1 449	1 449	1 249	1 249	1 249	100.0
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 483	2 483	2 483	2 483	2 483	2 483	2 483	2 483	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
5	Талх	Атар	ширхэг	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	1 303	100.0
		Зууван чех	ширхэг	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	1 468	100.0
		Хар талх	300 гр	982	982	982	982	982	982	982	982	982	982	982	982	100.0
6	Будаа	Цагаан	кг	3 572	3 572	3 525	3 525	3 525	3 525	3 560	3 560	3 560	3 913	3 834	3 834	100.0
		Шар	кг	2 489	2 489	2 489	2 489	2 489	2 489	2 489	2 489	2 489	2 890	2 857	2 857	100.0
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	3 795	3 795	3 795	3 860	3 860	3 860	3 860	3 860	3 860	3 860	4 283	4 283	100.0
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	3 540	3 540	3 540	3 559	3 559	3 559	3 559	3 559	3 559	3 559	3 559	3 559	100.0
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	1 531	100.0
10	Элсэн чихэр		кг	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	2 727	2 796	2 796	2 796	100.0
11	Хонины мах	Ястай	кг	9 655	9 619	9 596	9 549	9 289	9 210	9 086	8 334	8 313	7 694	7 508	7 333	97.7
		Цул	кг	9 330	9 330	9 330	9 330	9 330	9 261	9 261	8 866	8 764	8 445	8 445	8 445	100.0
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	11 375	11 375	11 353	11 252	11 189	11 137	10 976	10 198	10 135	10 275	10 084	9 862	97.8
		Цул	кг	14 274	14 274	14 274	14 332	14 332	14 080	14 092	13 377	13 377	13 236	13 236	13 181	99.6
13	Адууны мах, ястай		кг	8 823	8 823	8 571	8 571	8 571	8 571	8 365	8 365	8 365	8 365	8 365	8 365	100.0
14	Ямааны мах, ястай		кг	8 399	8 399	8 399	8 399	8 399	7 246	7 246	7 246	6 500	6 000	6 000	6 000	100.0
15	Төмс, монгол		кг	1 150	1 044	1 013	973	932	837	805	796	790	790	790	790	100.0
16	Лууван, монгол		кг	1 906	1 828	1 726	1 710	1 631	1 363	1 298	1 128	1 097	1 097	1 084	1 061	97.9
17	Байцай, монгол		кг	1 960	1 860	1 844	1 827	1 680	1 460	1 436	1 289	1 268	1 231	1 231	1 167	94.8
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	2 768	2 768	2 768	2 727	2 643	2 643	2 643	2 584	2 259	1 506	1 374	1 325	96.4
19	Сонгино, хятад		кг	1 389	1 389	1 389	1 289	1 289	1 289	1 269	1 269	1 234	1 234	1 234	1 234	100.0
20	Алим, фүжи		кг	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 183	4 130	4 130	4 130	4 130	4 130	4 130	100.0
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	333	100.0

Хүснэгт 23. Хүнсний барааны дундаж үнийн зэрэгцүүлэлт, 2013-2019 оны XI сарын IV долоо хоногоор

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2019 оны XI сарын танилцуулга

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	2013 XI	2014 XI	2015 XI	2016 XI	2017 XI	2018 XI	2019 XI.28	2019 2018	2019 2017	2019 2016	2019 2015	2019 2014	2019 2013
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 053	1 180	1 265	1 270	1 305	1 345	1 413	105.1	108.3	111.3	111.7	119.7	134.2
		1-р зэрэг	кг	752	1 005	1 065	1 065	1 075	1 060	1 090	102.8	101.4	102.3	102.3	108.5	144.9
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 468	1 625	1 595	1 585	1 640	1 710	1 710	100.0	104.3	107.9	107.2	105.2	116.5
		Дээд	кг	1 084	1 225	1 295	1 305	1 350	1 365	1 446	105.9	107.1	110.8	111.7	118.0	133.4
		1-р зэрэг	кг	774	1 035	1 095	1 095	1 100	1 090	1 147	105.2	104.3	104.7	104.7	110.8	148.2
		2-р зэрэг	кг	591	830	835	825	870	865	886	102.4	101.8	107.4	106.1	106.7	149.9
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 000	2 435	2 125	2 165	2 355	2 695	2 655	98.5	112.7	122.6	124.9	109.0	132.8
		Сүү ХК 0.5л	литр	863	1 180	900	935	955	1 130	1 106	97.9	115.8	118.3	122.9	93.7	128.2
		Задгай	литр	1 450	1 400	1 235	1 250	1 400	1 600	1 249	78.1	89.2	99.9	101.1	89.2	86.1
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	1 980	2 155	2 130	2 085	2 425	2 530	2 500	98.8	103.1	119.9	117.4	116.0	126.3
5	Талх	Атар	ширхэг	839	1 065	1 150	1 160	1 175	1 170	1 303	111.4	110.9	112.3	113.3	122.3	155.3
		Зууван чех	ширхэг	928	1 180	1 255	1 215	1 335	1 345	1 468	109.1	110.0	120.8	117.0	124.4	158.2
		Хар талх	300 гр					925	945	982	103.9	106.2				
6	Будаа	Цагаан	кг						3 265	3 834	117.4					
		Шар	кг	1 560	1 810	1 695	1 730	1 740	1 900	2 857	150.4	164.2	165.1	168.6	157.8	183.1
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	2 244	2 625	3 255	3 255	3 410	4 250	4 283	100.8	125.6	131.6	131.6	163.2	190.9
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр					3 555	3 480	3 559	102.3	100.1				
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр					1 500	1 520	1 531	100.7	102.1				
10	Элсэн чихэр		кг						2 585	2 796	108.2					
11	Хонины мах	Ястай	кг	6 644	6 500	4 690	4 350	5 220	6 540	7 333	112.1	140.5	168.6	156.4	112.8	110.4
		Цул	кг	6 800	7 155	5 065	5 045	5 385	7 015	8 445	120.4	156.8	167.4	166.7	118.0	124.2
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	7 689	8 010	6 435	5 950	6 585	7 945	9 862	124.1	149.8	165.7	153.3	123.1	128.3
		Цул	кг	9 078	9 600	7 645	7 255	8 065	9 270	13 181	142.2	163.4	181.7	172.4	137.3	145.2
13	Адууны мах, ястай		кг	5 817	5 650	4 625	4 550	4 900	6 025	8 365	138.8	170.7	183.8	180.9	148.1	143.8
14	Ямааны мах, ястай		кг	4 925	5 150	3 500	3 525	3 765	4 900	6 000	122.4	159.4	170.2	171.4	116.5	121.8
15	Төмс, монгол		кг	815	970	1 080	735	1 015	815	790	96.9	77.8	107.5	73.1	81.4	96.9
16	Лууван, монгол		кг	1 278	1 200	1 640	915	1 295	1 110	1 061	95.6	81.9	116.0	64.7	88.4	83.0
17	Байцай, монгол		кг	1 250	1 100	1 470	800	1 575	1 055	1 167	110.6	74.1	145.9	79.4	106.1	93.4
18	Хүрэн манжин, монгол		кг					2 145	1 425	1 325	93.0	61.8				
19	Сонгино, хятад		кг	1 290	1 170	1 285	1 255	1 345	1 170	1 234	105.5	91.7	98.3	96.0	105.5	95.7
20	Алим, фүжи		кг	3 570	4 035	3 920	4 170	4 140	4 350	4 130	94.9	99.8	99.0	105.4	102.4	115.7
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	401	325	290	270	285	315	333	105.7	116.8	123.3	114.8	102.5	83.0

Хүснэгт 24. Хүнсний барааны үнийн зэрэгцүүлэлт, 2019 оны XI сарын 28-ны өдөр

“Нийслэлийн эдийн засаг, нийгмийн байдал” статистикийн 2019 оны XI сарын танилцуулга

Д/д	Бүтээгдэхүүний нэр		хэмжих нэгж	Баянзүрх зах	Сансар супер-маркет	Хүчит Шонхор зах	Бөмбөгөр ХТ	Меркури зах	Барс ХТ	Таван Эрдэнэ зах	Хар хорин зах	Номин супер-маркет	М-Март	Оргил супер-маркет	Е Март	Дундаж үнэ
1	"Алтан тариа" гурил	Дээд	кг	1 400	1 440	1 400	1 400		1 400	1 400	1 350	1 400	1 490	1 420	1 448	1 413
		1-р зэрэг	кг	1 100	1 100	1 100	1 100		1 100	1 100	1 050	1 010	1 145	1 075	1 115	1 090
2	"Алтан тариа" савласан гурил	Дээдийн дээд	кг	1 800	1 500	1 800	1 700	2 000	1 700	1 800	1 800	1 479	1 780	1 730	1 510	1 710
		Дээд	кг	1 400	1 460	1 400	1 350	1 800	1 400	1 400	1 350	1 419	1 490	1 450	1 480	1 446
		1-р зэрэг	кг	1 100	1 120	1 100	1 100	1 500	1 100	1 100	1 050	1 069	1 240	1 200	1 150	1 147
		2-р зэрэг	кг	900	850	900	800	1 200	800	900	900		870	840	840	886
3	Сүү	Сүү ХК 1л	литр	2 700	2 640	2 600	2 650	2 800	2 600	2 700	2 600	2 639	2 640	2 660	2 640	2 655
		Сүү ХК 0.5л	литр	1 100	1 100	1 100	1 100	1 200	1 050	1 100	1 050	1 099	1 100	1 149	1 130	1 106
		Задгай	литр							1 300	1 200					1 249
4	Тараг, Цөцгийтэй		литр	2 500	2 420	2 400	2 500	2 800	2 400	2 500	2 500		2 460	2 560	2 480	2 500
5	Талх	Атар	ширхэг	1 300	1 320	1 300	1 200	1 320	1 300	1 300	1 300	1 340	1 330	1 320	1 310	1 303
		Зууван чех	ширхэг	1 500	1 430	1 450	1 380	1 500	1 450	1 400	1 450	1 549	1 610	1 460	1 450	1 468
		Хар талх	300 гр	950	980	950	950	1 000	950	950	900	969	1 130	1 020	1 050	982
6	Будаа	Цагаан	кг	3 800	4 090	3 700	3 700		3 600	3 800	3 700	4 100	4 050			3 834
		Шар	кг	2 800		2 800	3 000		2 800	3 000	2 750					2 857
7	Цөцгийн тос, "Сүү" ХК		200 гр	4 200		4 300			4 200			4 400	4 250	4 350		4 283
8	Ургамлын тос, "Янта"		1 литр	3 400	3 600	3 500	3 500		3 500	3 400	3 300	3 749	3 740	3 750	3 750	3 559
9	Ногоон цай, Сtimo		90 гр	1 500	1 550	1 500	1 500		1 500	1 500	1 600	1 599	1 520	1 530	1 550	1 531
10	Элсэн чихэр		кг	2 750		2 700	2 600		2 600	3 000	2 700	2 950	3 110			2 796
11	Хонины мах	Ястай	кг	6 500		6 500	7 000	9 000	7 500	8 000	6 300	8 699	6 500		7 900	7 333
		Цул	кг	8 500		8 800	8 500				8 000					8 445
12	Үхрийн мах	Ястай	кг	8 500		8 500	9 500	11 000	9 500	11 000	8 000	11 499	11 000		10 900	9 862
		Цул	кг	13 000		13 000	13 500	14 000	13 000	13 500	12 500	12 999	12 500		13 900	13 181
13	Адууны мах, ястай		кг	8 000		8 500	9 000				8 000					8 365
14	Ямааны мах, ястай		кг			6 000					6 000					6 000
15	Төмс, монгол		кг	700	899	800	800	900	600	800	600	899	799	899	870	790
16	Лууван, монгол		кг	800	1 299	900	1 000	1 200	1 000	1 000	800	1 199	1 399	999	1 349	1 061
17	Байцай, монгол		кг	1 000	1 499	1 000	1 000	1 500	1 000	1 000	1 000	1 299		1 099	1 699	1 167
18	Хүрэн манжин, монгол		кг	1 500		1 200	1 200	1 500	1 200	1 500	1 200	1 359				1 325
19	Сонгино, хятад		кг	1 200	1 399	1 000	1 300	1 500	1 200	1 300	1 000		1 300			1 234
20	Алим, фүжи		кг	4 000	4 200	4 000	4 000		4 000	4 300	4 000	4 199	4 500			4 130
21	Өндөг, ОХУ		ширхэг	300	360	280	320	360	270	340	280	369	370	380	400	333

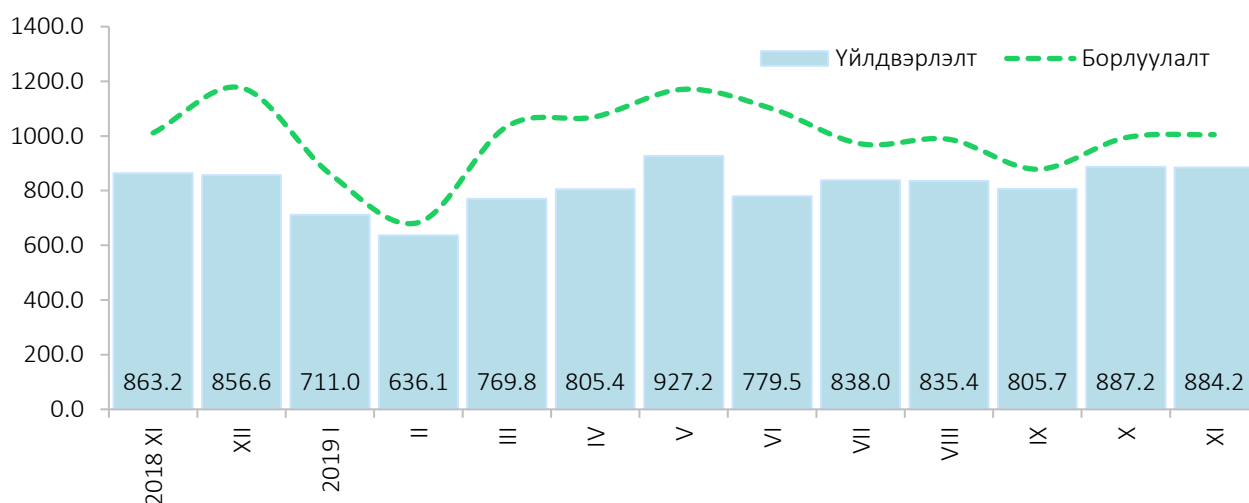

АЖ ҮЙЛДВЭР

Нийслэлийн аж үйлдвэрийн газрууд 2019 оны эхний 11 сард 8.9 их наяд төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэж, 10.8 их наяд төгрөгийн борлуулалт хийсэн нь өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад үйлдвэрлэлт 2.8 хувиар, борлуулалт 6.7 хувиар өссөн байна.

Аж үйлдвэрийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлтийг өмнөх оны мөн үетэй харьцуулахад цахилгаан, дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 14.8 хувиар, боловсруулах үйлдвэрлэлт 12.3 хувиар, хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт 4.1 хувиар тус тус өсөж, уул уурхайн олборлох үйлдвэрлэлт 3.5 хувиар буурсан байна.

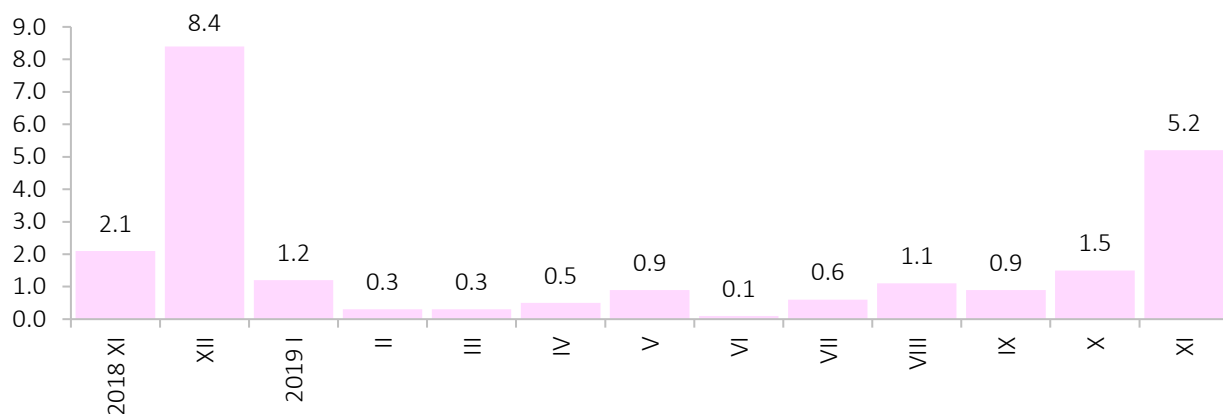
Зураг 28. Аж үйлдвэрийн 2018-2019 оны үйлдвэрлэлт, борлуулалт, тэрбум төгрөг

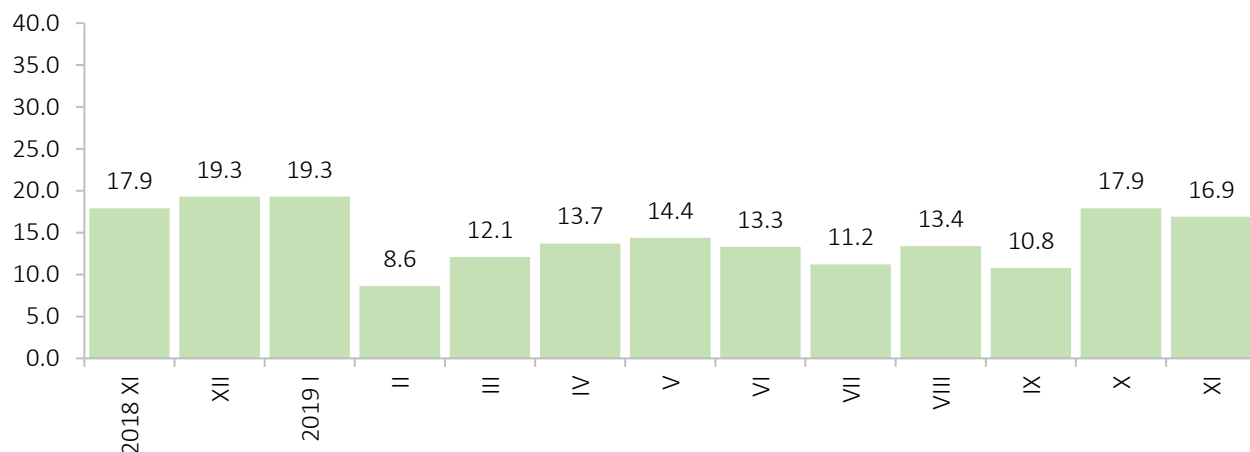
Нийслэлийн аж үйлдвэрийн салбар 2019 оны 11 дүгээр сард 884.2 тэрбум төгрөгийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт хийснээс уул уурхайн олборлох салбар 57.7 хувийг, цахилгаан дулааны эрчим хүч, усан хангамжийн үйлдвэрлэлт 12.3 хувийг, боловсруулах үйлдвэрлэлт 30.0 хувийг тус тус эзэлж байна.

Боловсруулах аж үйлдвэрийн салбарын өсөлтөд сүү, сүүн бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, хүнсний бусад бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, арьс шир боловсруулах үйлдвэрлэлт, цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, хэвлэмэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа, кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлшний үйлдвэрлэлт, химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт, төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэлт, төмрийн үйлдвэрлэлт, мебель тавилга үйлдвэрлэлт болон бусад бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэлт голлох нөлөө үзүүлсэн байна.

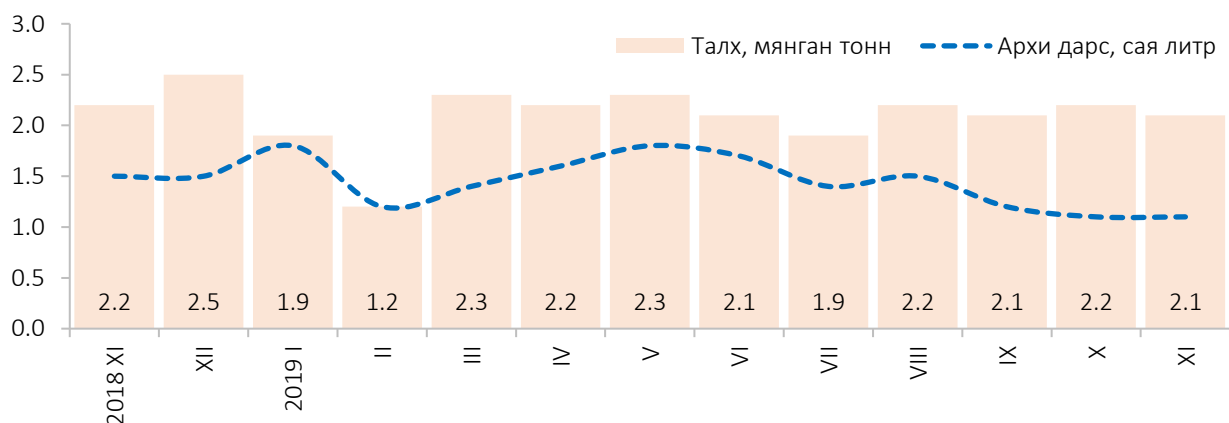
Зураг 29. Махны үйлдвэрлэлт, мянган тонн

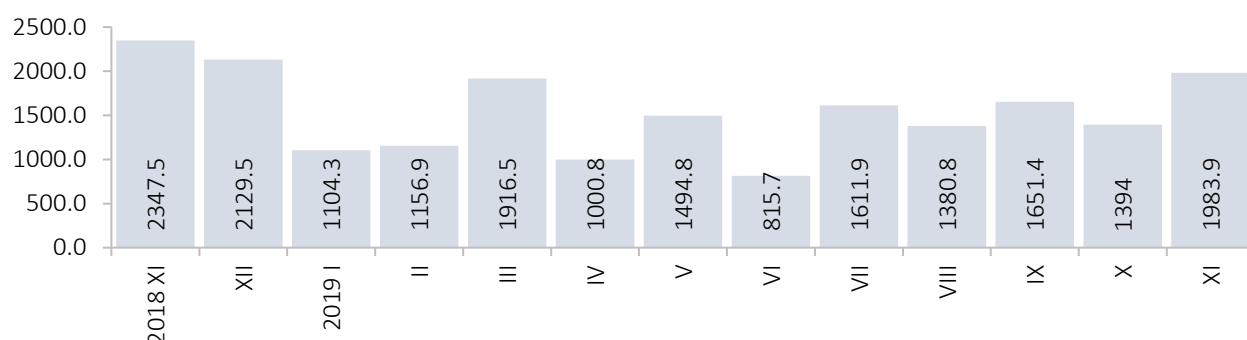
Зураг 30. Гурил үйлдвэрлэлт, мянган тонн

Зураг 31. Талх, архи дарсны үйлдвэрлэлт

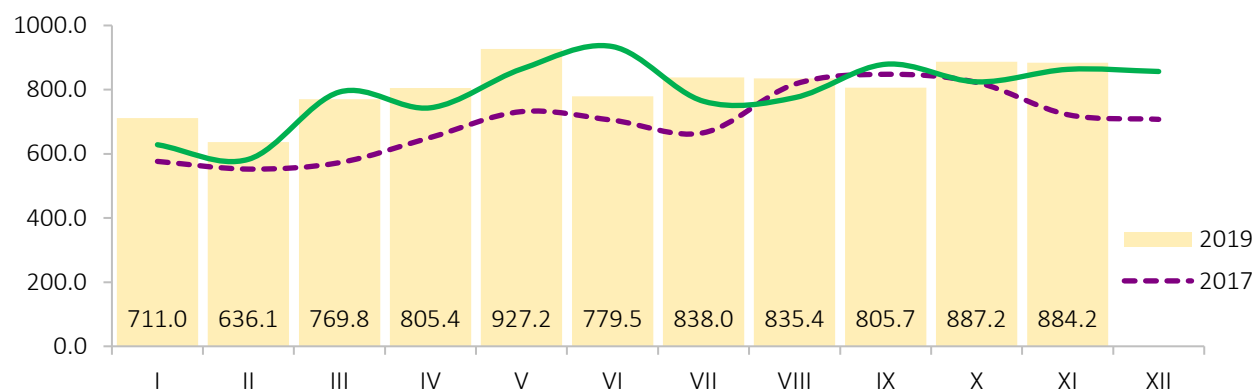
Зураг 32. Нүүрс олборлолт, мянган тонн

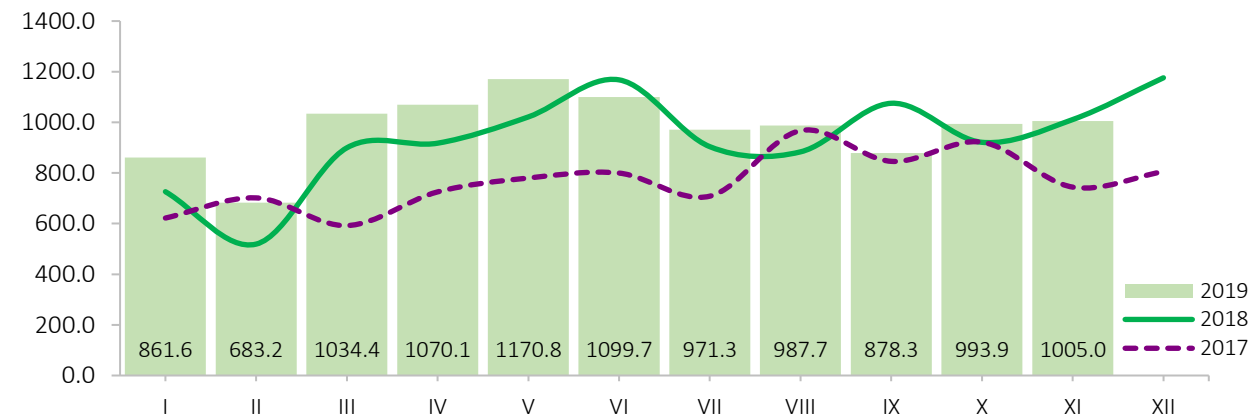
Аж үйлдвэрийн нийт борлуулалтын 4.6 их наяд төгрөгийг дотоодод, 6.2 их наяд төгрөгийг гадаадад борлуулсан байна.

2019 оны эхний 11 сард борлуулсан нийт бүтээгдэхүүний 57.1 хувийг экспортоор гаргасан байна. Нийт экспортын 8.4 хувийг нүүрс олборлолт, 14.4 хувийг газрын тос шатдаг хий олборлолт, 48.5 хувийг төмрийн хүдэр олборлолт, 0.4 хувийг бусад ашигт малтмал олборлолт, 6.2 хувийг нэхмэлийн үйлдвэрлэлт, 1.6 хувийг хүнсний үйлдвэрлэлт, 0.1 хувийг арьс шир боловсруулах, ширэн эдлэл, гутал үйлдвэрлэлт, 20.4 хувийг кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлшний үйлдвэрлэлт тус тус эзэлж байна.

Зураг 33. Үйлдвэрлэлт, 2017-2019 он, тэрбум төгрөг

Зураг 34. Борлуулалт, 2017-2019 он, тэрбум төгрөг

Хүснэгт 25. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний үйлдвэрлэлт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Нийт бүтээгдэхүүн		
	2018 I-XI	2019 I-XI	$\frac{2019}{2018} \%$
	сая төгрөг		
Бүгд	8 686 082.9	8 925 413.9	102.8
Уул уурхай, олборлолт	5 405 535.9	5 218 681.0	96.5
Нүүрс олборлолт	1 237 858.8	1 120 798.1	90.5
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	919 020.6	937 569.0	102.0
Төмрийн хүдэр олборлолт	3 207 483.8	3 122 776.3	97.4
Бусад ашигт малтмал олборлолт	41 172.7	37 537.6	91.2
Боловсруулах үйлдвэрлэл	2 429 944.8	2 729 941.1	112.3
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 166 375.4	1 213 849.6	104.1
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	184 152.4	181 209.4	98.4
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	168 236.8	191 522.0	113.8
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	161 988.4	153 755.6	94.9
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	132 725.2	170 146.2	128.2
Ундаа үйлдвэрлэл	519 272.6	517 216.4	99.6
Тамхи үйлдвэрлэл	20 165.5	18 325.9	90.9
Нэхмэлийн үйлдвэрлэл	541 172.7	636 298.8	117.6
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	16 263.9	14 377.9	88.4
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	17 831.2	18 250.8	102.4
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	13 783.4	7 362.4	53.4
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	16 908.7	27 806.3	164.4
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	36 124.3	41 618.0	115.2
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	387 381.6	461 721.9	119.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	100 923.0	131 617.0	130.4
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	23 360.4	26 260.8	112.4
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	63 985.0	73 916.8	115.5
Төмрийн үйлдвэрлэл	948.6	31 336.5	33.0*
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	11 348.8	8 512.7	75.0
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 625.1	1 116.7	68.7
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1 266.9	404.1	31.9
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	3 599.5	3 292.2	91.5
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	6 880.8	13 872.7	201.6
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	850 602.2	976 791.8	114.8
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	800 846.9	920 557.5	114.9
Ус ариутгал, усан хангамж	49 755.3	56 234.3	113.0

* дахин их

Хүснэгт 26. Аж үйлдвэрийн нийт бүтээгдэхүүний борлуулалт, салбараар, өссөн дүн, оны үнээр

Салбар	Аж үйлдвэрийн борлуулалт			
	2018 I-XI	2019 I-XI	$\frac{2019}{2018} \%$	үүнээс: экспорт, %
	сая төгрөг			
Бүгд	10 115 653.2	10 797 258.2	106.7	57.1
Уул уурхай, олборлолт	5 893 858.4	5 911 632.3	100.3	74.8
Нүүрс олборлолт	914 333.8	739 178.0	80.8	70.1
Газрын тос, шатдаг хий олборлолт	898 742.2	889 729.0	99.0	100.0
Төмрийн хүдэр олборлолт	4 038 799.5	4 232 764.9	104.8	70.6
Бусад ашигт малтмал олборлолт	41 982.9	49 960.4	119.0	46.2
Боловсруулах үйлдвэрлэл	3 369 245.7	3 906 720.7	116.0	44.7
Хүнсний бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	1 354 139.6	1 578 328.6	116.6	6.4
Мах, загас, ногоо, тос боловсруулалт	205 887.0	204 718.2	99.4	45.9
Сүү, сүүн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	182 926.2	213 369.7	116.6	
Үр тарианы гурил, малын тэжээл	176 341.0	173 381.4	98.3	2.6
Хүнсний бусад бүтээгдэхүүн	153 436.5	199 396.0	130.0	
Ундаа үйлдвэрлэл	635 548.9	787 463.3	123.9	0.2
Тамхи үйлдвэрлэл	72 852.6	60 308.2	82.8	
Нэхмэлийн үйлдвэрлэлт	466 009.0	580 944.5	124.7	66.1
Хувцас үйлдвэрлэл, үслэг арьс боловсруулалт	17 877.0	17 201.4	96.2	
Арьс шир боловсруулах үйлдвэр	18 735.9	17 014.6	90.8	15.3
Мод модон эдлэл үйлдвэрлэл	13 623.4	8 747.1	64.2	
Цаас, цаасан бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	16 962.9	32 952.8	194.3	
Хэвлэл болон дуу бичлэгийн үйл ажиллагаа	35 940.9	40 871.4	113.7	
Кокс, шингэн болон цацраг идэвхт түлш	1 154 570.2	1 267 502.3	109.8	99.2
Химийн бүтээгдэхүүн үйлдвэрлэл	103 514.3	140 366.8	135.6	
Резинэн болон хуванцар бүтээгдэхүүн	25 748.6	28 447.0	110.5	
Төмөрлөг бус эдлэлийн үйлдвэрлэл	63 860.8	76 916.3	120.4	
Төмрийн үйлдвэрлэл	1 117.8	28 048.7	25.1*	2.7
Машин тоног төхөөрөмжөөс бусад төмөр эдлэл үйлдвэрлэл	9 322.9	8 093.4	86.8	20.5
Бичиг хэргийн болон тооцоолох техник үйлдвэрлэл	1 959.4	727.9	37.1	
Эмнэлгийн багаж хэрэгсэл үйлдвэрлэл	1 222.5	638.6	52.2	
Тээврийн бусад хэрэгсэл үйлдвэрлэл	3 695.7	3 312.9	89.6	
Мебель тавилга үйлдвэрлэл, бусад үйлдвэрлэл	8 092.2	16 298.2	201.4	1.2
Цахилгаан, дулаан, усан хангамж	852 549.1	978 905.2	114.8	
Цахилгаан, дулаан уур үйлдвэрлэлт	800 755.3	920 554.1	115.0	
Ус ариутгал, усан хангамж	51 793.8	58 351.1	112.7	

*дахин их

ХОТЫН АЮУЛГҮЙ БАЙДАЛ

Нийслэл хотын нутаг дэвсгэрт 2019 оны эхний 11 сард 241 гамшиг бүртгэгдсэн нь өмнөх оны мөн үеэс 35.6 хувиар буурсан байна.

Нийт гамшигт газар хөдлөлт 1, аадар бороо, үер 2, гахайн мялзан өвчин 3, хүний үйл ажиллагаатай холбоотой 235 осол бүртгэгдсэн байна.

Хүний үйл ажиллагаатай холбоотой осолд химийн бодисын 1 осол, усны 16 осол, бусад төрлийн 218 осол бүртгэгджээ. Гамшгийн улмаас 60 хүн амь насаа алдаж, 344 хүнийг аварч, гамшгийн үршгийг арилгах ажилд нийт 97.3 сая төгрөг зарцуулжээ.

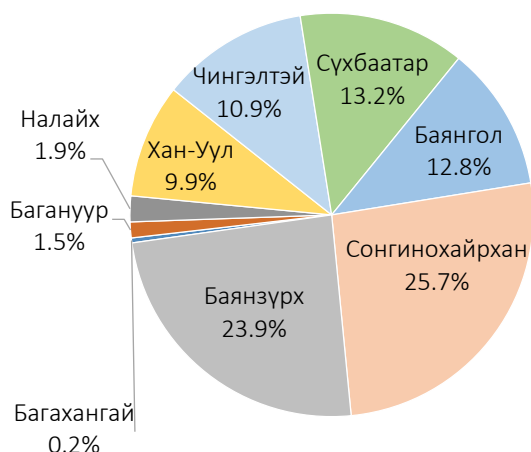
Хүснэгт 27. Гал түймрийн тоо, дүүргээр, жил бүрийн XI сард

Дүүрэг	2014	2015	2016	2017	2018	2019	$\frac{2019}{2018} \%$
Нийслэлийн дүн	2 784	3 089	2 347	2 279	2 384	2 678	112.3
Багануур	31	43	39	29	27	39	144.4
Багахангай	6	10	7	3	5	5	100.0
Баянгол	408	416	390	334	389	344	88.4
Баянзүрх	669	734	561	537	551	640	116.1
Налайх	114	77	89	79	77	52	67.5
Сонгинохайрхан	543	676	509	503	524	689	131.5
Сүхбаатар	436	444	273	305	272	354	130.1
Хан-Уул	262	300	221	239	310	264	85.2
Чингэлтэй	315	389	258	250	229	291	127.1

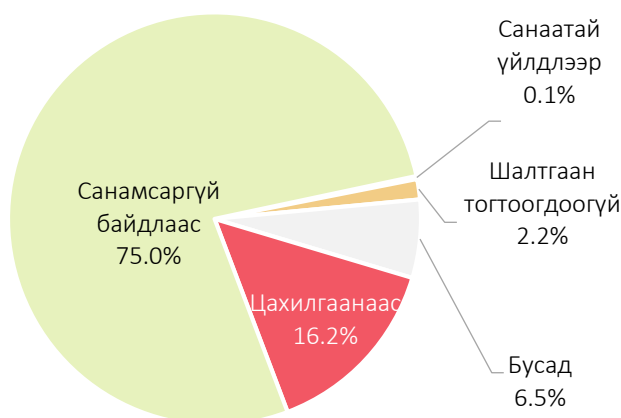
Нийслэл хотод 2019 оны эхний 11 сард ахуйн 2678 гал түймэр гарч өмнөх оны мөн үеэс 12.3 хувиар өсөв. Эхний 11 сард худал дуудлагын тоо 62 болж өмнөх сараас 8 дуудлагаар буюу 14.8 хувиар өссөн байна. Гал түймрийн улмаас 21 хүн (үүнээс, хүүхэд 4) амь насаа алдаж, 18 хүн түлэгдэж гэмтсэн байна.

Гал түймрийн аюулаас 988 хүн, 794 байшин барилга, 38.7 тэрбум төгрөгийн эд хөрөнгийг аварсан байна. Гал түймрийг гарсан шалтгаанаар нь ангилбал цахилгаанаас 424, санамсаргүй байдлаас 1963, санаатай үйлдлээр 3, шалтгаан тогтоогдоогүй 57, бусад шалтгаанаар 169 гал түймэр гарчээ.

Зураг 35. Гал түймэр, байршлаар

Зураг 36. Гал түймэр, шалтгаанаар

Гал түймэрт 999 гэр, орон сууц, 105 барилга байгууламж, тоног төхөөрөмж, 151 машин техник, малын 46 хашаа, саравч, бусад төрлийн 1315 объект өртжээ. Гал түймэрт иргэний хувийн өмчийн 1555, төрийн өмчийн 563, хамтын болон гадаад улсын өмчийн 1, хувийн аж ахуйн нэгж, байгууллагын өмчийн 497 объект өртөж, нийт 4.3 тэрбум төгрөгийн хохирол учирсан байна.

Нийслэлийн Онцгой байдлын газраас 2019 оны эхний 11 сард 160 барилгын зураг төсөл, мөн ашиглалтад хүлээн авч буй 483 барилгад хяналт тавьж ажиллажээ. Түүнчлэн 230206 айл өрх, 6728 объектод үзлэг шалгалт хийж, 24449 галын зөрчил илрүүлж, 30 байгууллагын үйл ажиллагааг нь зогсоож, байгууллага, албан тушаалтан, иргэнд 1768 заавал биелүүлэх албан шаардлага, 2253 мэдэгдэл хүргүүлж, 189.0 сая төгрөгийн торгууль ногдуулсан байна.

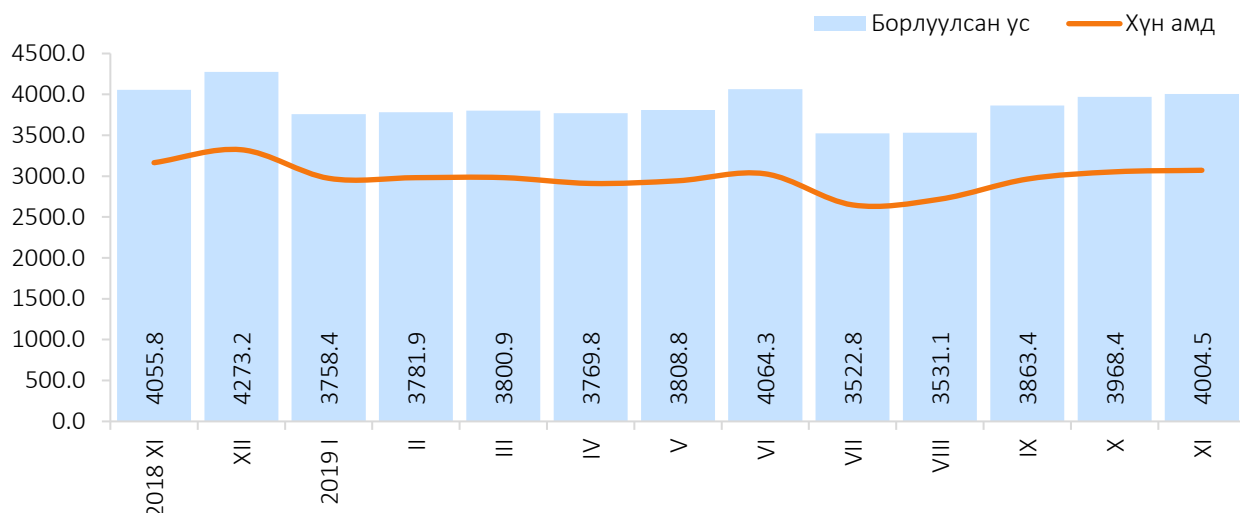
ХОТЫН НИЙТИЙН АЖ АХУЙ

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн хүн амд 32.2 сая.м³ (77.0%), аж ахуйн нэгж, байгууллагад 9.6 сая.м³ (23.0%) цэвэр усыг борлуулжээ. Борлуулсан усны нийт хэмжээ өмнөх оны мөн үеэс 1.4 хувиар буурсан байна.

Хүснэгт 28. Ус суваг ашиглалтын үйлчилгээ, жил бүрийн эхний 11 сард

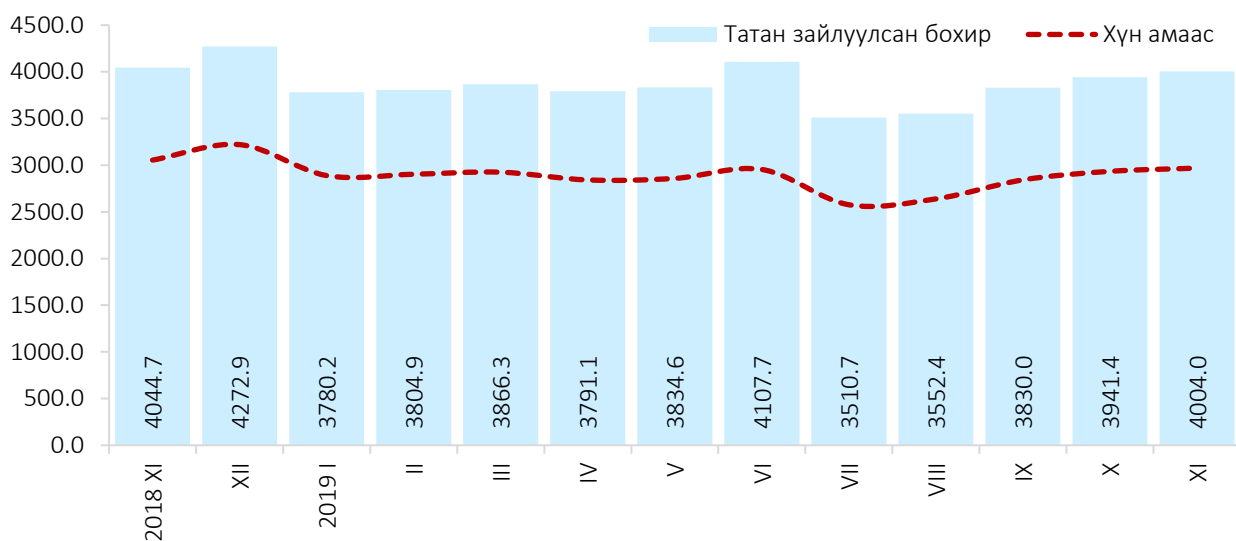
Үзүүлэлт	Хэмжих нэгж	2015	2016	2017	2018	2019	$\frac{2019}{2018} \%$
Шахсан ус	мянган м ³	47 875.5	47 954.4	48 088.2	50 682.7	49 555.9	97.8
Борлуулсан ус	мянган м ³	41 280.3	40 795.9	42 430.9	42 461.7	41 874.3	98.6
Хүн амд	мянган м ³	30 941.1	31 192.5	33 098.8	33 059.3	32 274.5	97.6
Аж ахуйн нэгж, байгууллагад	мянган м ³	10 339.2	9 603.4	9 332.1	9 402.4	9 599.8	102.1
Татан зайлуулсан бохир	мянган м ³	40 300.9	40 743.9	42 359.3	42 202.3	42 023.3	99.6
Хүн амаас	мянган м ³	28 719.3	30 106.5	31 868.5	31 747.3	31 331.8	98.7
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	мянган м ³	11 581.6	10 637.4	10 490.8	10 455.0	10 691.5	102.3
Ус борлуулалтын орлого	сая төгрөг	24 179.2	23 620.0	25 730.8	27 974.3	30 613.3	109.4
Хүн амаас	сая төгрөг	14 177.2	14 137.3	15 046.8	16 426.0	17 336.9	105.5
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	сая төгрөг	10 002.0	9 482.7	10 684.0	11 548.3	13 276.4	115.0
Сувагжуулалтын орлого	сая төгрөг	14 789.2	15 820.3	17 396.9	19 984.5	23 913.5	119.7
Хүн амаас	сая төгрөг	6 525.6	7 350.7	7 765.5	9 294.6	10 692.1	115.0
Аж ахуйн нэгж, байгууллагаас	сая төгрөг	8 263.6	8 469.6	9 631.4	10 689.9	13 221.4	123.7

Зураг 37. Борлуулсан ус, сараар, мян.м³

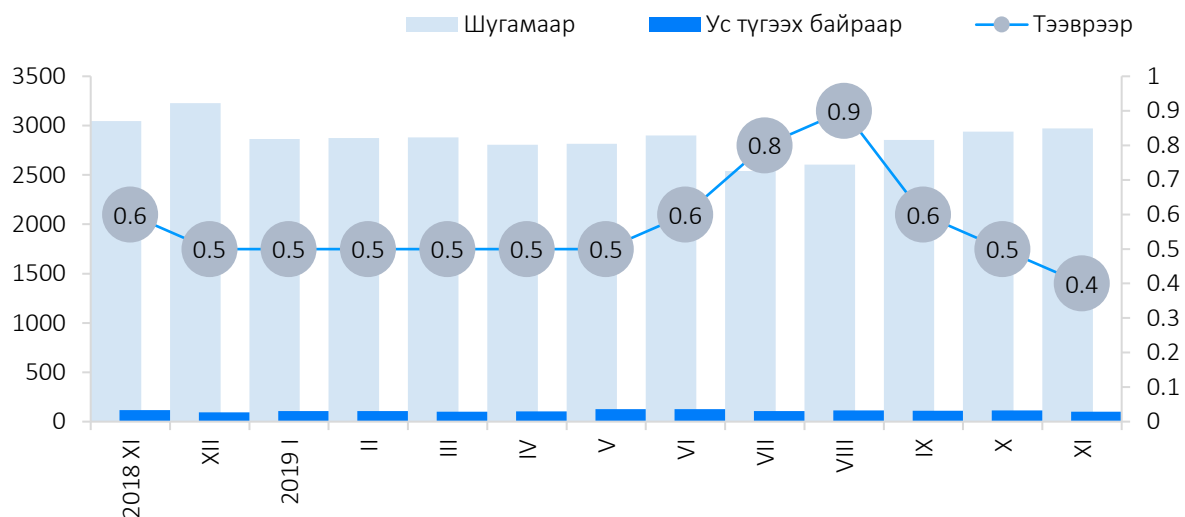

Хүн амд түгээсэн цэвэр усны 31.0 сая.м³ (96.21%) усыг төвлөрсөн шугамаар, 1.2 сая.м³ (3.77%) усыг ус түгээх байраар, 6.3 мян.м³ (0.02%) усыг тээврээр түгээсэн байна. Цэвэрлэх байгууламжаар 42.0 сая.м³ бохирьг цэвэрлэж, аж ахуйн нэгж, байгууллага, өрхийн 31.3 сая.м³ бохир шингэнийг татан зайлуулсан байна.

Зураг 38. Татан зайлуулсан бохир, сараар, мян.м³

Зураг 39. Хүн амд борлуулсан усны хэмжээ, түгээлтийн төрлөөр, мян.м³

НИЙСЛЭЛИЙН СТАТИСТИКИЙН ГАЗАР

Аж үйлдвэр

(Их наяд төгрөг)

Нийт бүтээгдэхүүний
үйлдвэрлэлт 2019 I-XI **8.9** ↑3.5%
2018 I-XI **8.6**

Нийт бүтээгдэхүүний
борлуулалт 2019 I-XI **10.8** ↑6.9%
2018 I-XI **10.1**

Хот нийтийн аж ахуй

2019 оны эхний 11 сард нийслэлийн хүн амд 32.2 (77.0%) сая м³, аж ахуйн нэгж, байгууллагад 9.6 (23.0%) сая м³ цэвэр усыг борлуулжээ.

Хүн амд борлуулсан цэвэр ус (мянган метр³)

Түгээлтийн төрөл:	2019 I-XI	2018 I-XI
Төвлөрсөн шугам	31 051.6 (96.1%)	31 819.4 (96.1%)
Ус түгээх байр	1 216.6 (3.8%)	1 232.7 (3.8%)
Зөөврөөр	6.3 (0.1%)	7.2 (0.1%)

Хэрэглээний үнэ (сарын дундаж үнэ, төгрөг)

Төгрөгийн ам.доллартай
харьцах ханш
(сарын эцэст)

1US\$ = ₮

2019 XI **2 715** ↑3.3%
2018 XI **2 627**

Мах /хонь, ястай/

2019 XI **7 710** ↑15.2%
2018 XI **6 690**

Талх /Атар/

2019 XI **1 303** ↑11.3%
2018 XI **1 170**

Шатахуун /Аи-92/

2019 XI **1 828** ↓7.6%
2018 XI **1 990**

Төсөв

(тэрбум төгрөг)

Орлого 2019 I-XI **815.3** ↑9.6%
2018 I-XI **754.9**

Зарлага 2019 I-XI **1 136.9** ↑1.0%
2018 I-XI **1 125.1**

Эрүүл мэнд

Амаржсан эхийн тоо

2019 I-XI **37 335** ↑1.1%
2018 I-XI **36 922**

Төрсөн хүүхдийн тоо

2019 I-XI **37 686** ↑1.2%
2018 I-XI **37 231**

2019 оны эхний 11 сард төрсөн хүүхдийн **19 196** (50.9%) нь эрэгтэй, **18 490** (49.1%) нь эмэгтэй, **564** (1.5%) нь ихэр, үүнээс **11** нь **3** ихэр хүүхэд байна.

Бүртгэлтэй ажилгүй иргэд

2019 I-XI **7 459** ↓0.9%
2018 I-XI **8 532**

Эмэгтэйчүүд **4 022 (53.9%)**

Гэмт хэрэг

Бүртгэгдсэн ГЭМТ хэрэг

2019 I-XI **19 222** ↓19.4%
2018 I-XI **23 855**

Хотын аюулгүй байдал

Гал түймрийн тоо

2019 I-XI **2 678** ↑12.3%
2018 I-XI **2 384**

Цаг агаар

2019 XI **12.6°C**
2018 XI **12.8°C**

Хамгийн дулаан хэм
дундаж хэм
Хамгийн хүйтэн хэм

-10.0°C
-27.8°C

12.8°C
-8.8°C
-22.3°C

[illegible]

[illegible]

ХОЛБОО БАРИХ

Хаяг: Хангарди ордон
Сүхбаатарын талбай,
Жигжиджавын гудамж-9
Бага тойруу 15160

Утас: +(976)-11-328787
+(976)-11-327946
+(976)-11-322783